

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

Eva Lykkegaard Poulsen
eva@cse.au.dk

Hanne Møller Andersen
hanne.moeller.andersen@cse.au.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INDLEDNING	1
2	AKTØRERNE I UDVALGT TIL UNI	2
2.1	Gymnasierne	2
2.2	Kontaktlærerne	2
2.3	Gymnasieeleverne	4
2.4	Interesse for naturvidenskab - i skole og fritid	4
2.5	Forældrenes uddannelsesbaggrund	6
2.6	Viden om studieliv og universitetsstudier	7
2.6.1	Overvejelser i forhold til videreuddannelse	8
2.7	Mentorerne	9
3	AKTIVITETERNE I UDVALGT TIL UNI	10
3.1	Forløbet som helhed	10
3.2	1. arrangement - Introduktion	11
3.2.1	Elevens første møde med projektet og mentorerne	11
3.2.2	Kemi- og Fysikshow	12
3.2.3	Rundvisninger på naturvidenskab og i universitetsparken	13
3.2.4	Helhedsvurdering	13
3.3	2. arrangement - U-days	14
3.3.1	Gensyn med mentorgrupperne	15
3.3.2	U-days-programmet	16
3.3.3	Foredraget 'Nyt studium - ny by - nyt liv?'	18
3.3.4	Helhedsvurdering	19
3.4	3. arrangement - En dag som studerende	20
3.4.1	En dag som studerende	21
3.4.2	Faglig match making	24
3.4.3	Helhedsvurdering	25
3.5	4. arrangement - faglig fokusering	27
3.5.1	Fagprogrammerne	28
3.5.2	Arrangementets struktur	32
3.5.3	Helhedsvurdering	32
3.6	Imellem arrangementerne	34
3.6.1	Facebook	34
3.6.2	Besøg på universitetet udenfor projektet	36
3.6.3	Helhedsvurdering	36
4	FORLØBET SOM HELHED	38
4.1	Hvad bidrager de enkelte arrangementer med?	38
4.2	Betydningen af den langvarige kontakt	39
5	FORSLAG TIL FORBEDRING OG VIDEREUDVIKLING	41
6	AFSLUTTENDE KOMMENTARER	44

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

1 INDLEDNING

”Udvalgt til Uni¹” er et outreach-projekt gennemført på Science & Technology², Aarhus Universitet. Projektet er baseret på erfaringer fra et tidligere projekt kaldet: Mentornetværk, som blev gennemført på Aarhus Universitet i perioden 2008 -2009. I dette projekt fik en gruppe gymnasieelever - potentielle mønsterbrydere - tildelt en mentor, som var bachelorstuderende indenfor naturvidenskab. Projektet sandsynliggjorde at øget kendskab til universitetsmiljøet og kontakten til en universitetsstuderende kunne bidrage til, at unge fra universitetsfremmede miljøer lettere kunne se sig selv som potentielle universitetsstuderende. Men projekt Mentornetværk klargjorde ikke, hvordan et sådant outreach-projekt skulle organiseres, så det så effektivt som muligt kunne give anledning til nedbrydning af potentielle mønsterbryderes barrierer. Projektet gav heller ikke et entydigt billede af, i hvilket omfang forskellige typer af aktiviteter kunne bidrage til en overskridelse af disse barrierer og øge sandsynligheden for, at potentielle mønsterbrydere valgte en universitetsuddannelse indenfor naturvidenskab.

Sigtet med ”Udvalgt til Uni” er at udvikle et koncept for outreach-programmer, der kan bidrage til, at det bliver mere naturligt for unge fra universitetsfremmede miljøer at vælge en universitetsuddannelse. Der vil derfor blive gennemført tre gennemløb af ”Udvalgt til Uni”, hvor der gradvist optimeres på forskellige faktorer i forhold til målsætningen. I denne rapport vil der udelukkende blive rapporteret fra projektets første gennemløb, og der vil primært være fokus på en evaluering af de gennemførte arrangementer, og hvorledes disse kan udvikles og forbedres.

I ansøgningen til Region Midtjylland er der formuleret otte delmål til sikring af, at projektet gennemføres tilfredsstillende:

- Mål 1: Udvælgelse/ansættelse af projektaktører
- Mål 2: Øget kendskab til studielivet på universitetet
- Mål 3: Stimulering af interesse for naturvidenskab og universitetsuddannelser i det hele taget
- Mål 4: Øget kendskab til uddannelser med særlig vægt på naturvidenskab
- Mål 5: Individuel afklaring af studieinteresser og ønsker, samt orientering om uddannelsesmuligheder generelt
- Mål 6: Forskning i de forskellige aktiviteters indflydelse på de unges afklaring mht. kommende studievalg
- Mål 7: Projektledelse og kommunikation
- Mål 8: Videreførelse og formidling af resultaterne

I denne rapport vil der udelukkende være fokus på, hvorledes projektet har bidraget til opfyldelsen af mål 2-5, da de øvrige mål ikke er relevante i denne sammenhæng. I rapporten vil der indledningsvist være en præsentation af projektets centrale aktører, hvorefter der vil være en gennemgang af projektets struktur og indhold (første gennemløb) samt en beskrivelse og evaluering af de gennemførte arrangementer. Herefter vil der være forslag til, hvorledes de enkelte aktiviteter og projektet som helhed kan optimeres i forhold til at fremme potentielle mønsterbryderes valg af en universitetsuddannelse. Afslutningsvis vil der være en kommentar til elevernes barrierenedbrydning og studieafklaring.

¹ Projektet har det fået nyt navn i forbindelse med lancering af projektet til eleverne, i ansøgningen til Region Midtjylland hed det ”Uddannelsesmobilitet via netværk”.

² Nyt navn for Det Naturvidenskabelige Fakultet

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

2 AKTØRERNE I UDVALGT TIL UNI

Projektet foregår i et samarbejde mellem Science & Technology ved Aarhus Universitet og en række gymnasier i Region Midtjylland. I det følgende vil der være en kort beskrivelse af de deltagende gymnasier, kontaktlærerne på skolerne, de deltagende gymnasieelever og universitetsmentorerne.

2.1 Gymnasierne

I udvælgelsen af deltagende skoler og elever er der lagt vægt på, at eleverne skal komme fra universitetsfremmede miljøer. Det har derfor været et bevidst valg at inkludere gymnasier, hvor der for nuværende er en relativt lille andel af eleverne, der vælger en universitetsuddannelse. Følgende skoler er inkluderet i projektet:

- Holstebro Gymnasium og Holstebro Tekniske Gymnasium,
- Horsens Gymnasium og Horsens Tekniske Gymnasium,
- Teknisk Gymnasium Århus Midtby og Langkær Gymnasium,
- Vestjysk Gymnasium og Skjern Tekniske Gymnasium
- Grenå Gymnasium og Grenå Tekniske Skole

På hver af de deltagende skoler er der i gennemsnit udvalgt otte elever. Udvælgelsen af de deltagende elever er baseret på, at de har matematik på A-niveau, relativt gode karakterer i matematik og naturvidenskab, samtidig med at de kommer fra universitetsfremmede miljøer - det er i den forbindelse en "kvalifikation" at have forældre med ringe uddannelsesbaggrund. Kontaktlærerne på de enkelte skoler har foretaget udvælgelsen af eleverne ud fra deres kendskab til eleverne, deres karakterer og familiebaggrund, samt den ansøgning eleverne selv har skrevet om deltagelse i projektet.

2.2 Kontaktlærerne

Projektet er meget afhængig af kontaktlærerne på de enkelte skoler. Det er kontaktlærerne, der skal informere relevante elever om projektet, rekruttere og udvælge eleverne, informere de udvalgte elever om arrangementerne og sørge for transport til og fra universitetet. Kontaktlærerne skal ydermere efter hvert arrangement gennemføre en kort samtale med deres elever om deres oplevelser og udbytte af dagen, hvorefter de skal sende en mindre rapport til projektledelsen og forskergruppen.

Mentorerne har til tider udtrykt utilfredshed med den forhåndsinformation eleverne har modtaget fra deres kontaktlærere. Nogle elever har ikke været forberedt godt nok hjemmefra (fx på hvilke oplæg de ville høre til U-days, se afsnit 3.3.2) andre elever har fået ukorrekte informationer fra deres kontaktlærere (fx at de ikke behøvede at komme til morgenmadens start eller gerne måtte gå før tid).

"Til gengæld fornemmede jeg, at eleverne måske ikke var klædt helt nok på. De havde tilsyneladende ikke så stor en idé om, hvad de gik ind til. De havde ikke forberedt spørgsmål om ting, de gerne ville vide, og flere af dem var ikke klar over at det faktisk kun var de naturvidenskabelige studier vi kunne fortælle dem om. Hvis de skal have det optimale ud af det, så tror jeg, at de skal forberedes bedre hjemmefra." Mentor M4, mentorrapport

"Jeg ville meget gerne at det blev specificeret at eleverne har mødepligt, men også at dette er en mulighed der er unik for dem, og at de derfor bør tage chancen til at udnytte den" Mentor K3, mentorrapport

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

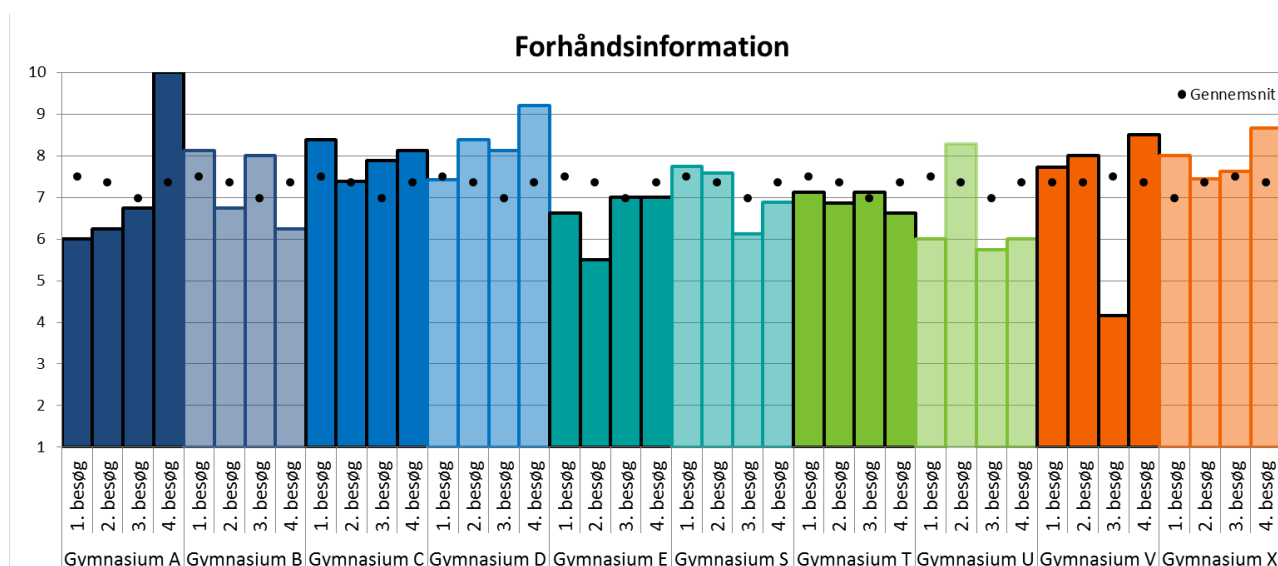
"To elever fra [et bestemt gymnasium] havde fået at vide af deres kontaktlærer at det var helt i orden hvis de først kom kl. 10. Det var vildt forstyrrende, da vi havde lagt et program allerede fra morgenstunden, og i stedet kom til at bruge tiden på at vente på de to, og prøve at få fat på dem osv. Hvis nogen kommer for sent med vilje, vil mentorerne meget gerne have det af vide på forhånd." Mentor K4, mentorrapport

"Igen var der nogle som smuttede 10-15 minutter før det sluttede. Lidt surt, da det er der vi opsummerer dagen og evaluerer mundtligt." Mentor M1, mentorrapport

I nogle tilfælde udtrykte eleverne også frustration over, at kontaktlærerne ikke formåede at videregive al den fornødne information, som i citatet herunder hvor en elev ønsker at få tilsendt informationen udenom kontaktlæreren.

"Det ville være rart hvis informationerne bliver sendt direkte til os, da forhåndsinformationerne ikke nåede frem til [Gymnasium U]." Elevkommentar, aktivitets-check

Eleverne evaluerede efter hvert arrangement hvor god en forhåndsinformation, de havde fået inden selve arrangementet. Evalueringerne af forhåndsinformationerne er opgjort på skolebasis, da det primært er kontaktlærerne³, der har været ansvarlige for at formidle informationen til eleverne.

Figur 1: Elevernes vurdering af den forhåndsinformation de havde modtaget før hvert arrangement. De sorte prikker indikerer gennemsnittet på tværs af skolerne for hvert besøg

Der er en vis variation i kvaliteten af den forhåndsinformation, som eleverne oplever at have fået i forbindelse med arrangementerne. Der er en variation mellem skolerne, hvor eleverne på Gymnasium U ofte føler sig ringere informeret end eleverne på de andre gymnasier. Derudover er der en variation indenfor den enkelte skole, hvor man kan se effekten af en velfungerende kontaktlærerfunktion. Den lave score fra Gymnasium V ved tredje besøg falder sammen med, at der i den foregående periode ikke har været nogen kontaktlærere, og den øgede score på Gymnasium A og D ved det fjerde arrangement sker samtidig med, at skolen har fået en ny og måske mere entusiastisk kontaktlærer.

³ Sekundært mentorerne.

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

2.3 Gymnasieeleverne

De 79 elever, der deltager i Udvalgt til Uni (UtU) har alle matematik på A-niveau, og de har udvist et talent for matematik og naturvidenskab, samtidig med at de kommer fra familier, hvor ingen af forældrene har gået på universitetet. I det følgende vil der være en kort karakterisering af deltagerne og hvorledes de adskiller sig fra en kontrolgruppe. Kontrolgruppen består af 199 elever også med matematik A som studieretningsfag og fra de gymnasier, som deltager i projektet. I projektet er der en lille overvægt af htx-elever (54%), og der er en lille overvægt af drenge (53%) i projektet.

2.4 Interesse for naturvidenskab - i skole og fritid

Hovedparten af deltagerne i Udvalgt til Uni har en stor interesse for matematik og naturvidenskab, men resultaterne af vores spørgeskemaundersøgelse viser, at de har større interesse for matematik, kemi, biologi og fysik end for naturgeografi og teknologi (Tabel 1). Deltagerne i Udvalgt til Uni adskiller sig fra kontrolgruppen ved at deres interesser for de traditionelle naturvidenskabelige fag er større end deres interesse for ”nyere” fag såsom teknologi og naturgeografi. Forskellen i interesse kan eventuelt være betinget af fagenes status og af om de er adgangsgivende/kompetencegivende ift. relevante videregående uddannelser.

	UtU deltagere	Kontrolgruppe
Interesse for Biologi	3,19	2,98
Interesse for Fysik	3,16	3,15
Interesse for Kemi	3,20	3,01
Interesse for Matematik	3,70	3,56
Interesse for Naturgeografi	2,32	3,08
Interesse for Teknologi	3,00	3,08

Tabel 1: Elevernes interesse for forskellige naturvidenskabelige og tekniske fag. Værdierne er gennemsnitsværdier, og der er i undersøgelsen anvendt følgende skala, 1: Ingen interesse, 2: Ringe interesse, 3. En vis interesse, 4: Stor interesse

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

Ifølge Tabel 2 giver eleverne i begge grupper udtryk for, at matematik og de naturvidenskabelige fag er spændende, vedkommende og udbytterige fag. Der er dog en tendens til at Udvalgt til Uni-eleverne i højere grad end kontrolgruppen kan se det vedkommende og hverdagsrelevante i de emner, som der indgår i undervisningen i de naturvidenskabelige fag.

	UtU deltagere	Kontrolgruppe
Undervisningen i de naturvidenskabelige fag er generelt spændende	3,19	3,11
I de naturvidenskabelige fag arbejder vi med noget, der er vedkommende og kan bruges udenfor skolen	3,24	2,98
I de naturvidenskabelige fag føler jeg virkelig, at jeg lærer noget	3,16	3,19
Undervisningen i matematik er generelt spændende	3,29	3,13
I matematik arbejder vi med noget der er vedkommende og kan bruges udenfor skolen	2,91	2,87
I matematik føler jeg virkelig, at jeg lærer noget	3,35	3,42

Tabel 2: Elevernes vurdering af i hvilket omfang undervisningen i de naturvidenskabelige fag og matematik er spændende, vedkommende og udbytterig. Værdierne er gennemsnitsværdier, og der er i undersøgelsen anvendt følgende skala: 1: Helt uenig, 2: Overvejende uenig, 3: Overvejende enig, 4: Helt enig

Selvom eleverne giver udtryk for en relativ stor interesse for undervisningen i de naturvidenskabelige fag, så er det relativt få, der bruger deres fritid på at dyrke deres interesse for teknologi og naturvidenskab. Tabel 3 viser, at den væsentligste fritidsaktivitet med et naturvidenskabeligt indhold består i at se fjernsynsudsendelser om teknologiske og naturvidenskabelige emner. Dette gør sig gældende for eleverne i begge grupper, og det kom også frem i interviewene, at nogle elever godt kan lide at se fjernsyn om naturvidenskabelige emner.

”Nu sidder jeg meget foran computeren og ser faktisk næsten ikke tv, men hvis jeg lige sidder et sted hvor det [Myth busters] kommer, så vil jeg gerne se det, for det synes jeg er rigtig underholdende.” Dreng X2, interview

Nogle elever lavede dog forskellige andre ting i deres fritid, der kunne relateres til naturvidenskab. Der er således en anden elev, der siger:

”Jeg har jo sådan et lille kemikersæt, men det er ikke sådan at jeg laver store ting med det. Det er bare lige for at se, også lige lave noget uden for skolen, så man selv lige kan lege forsker for en dag eller et eller andet.” Dreng E1, interview

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

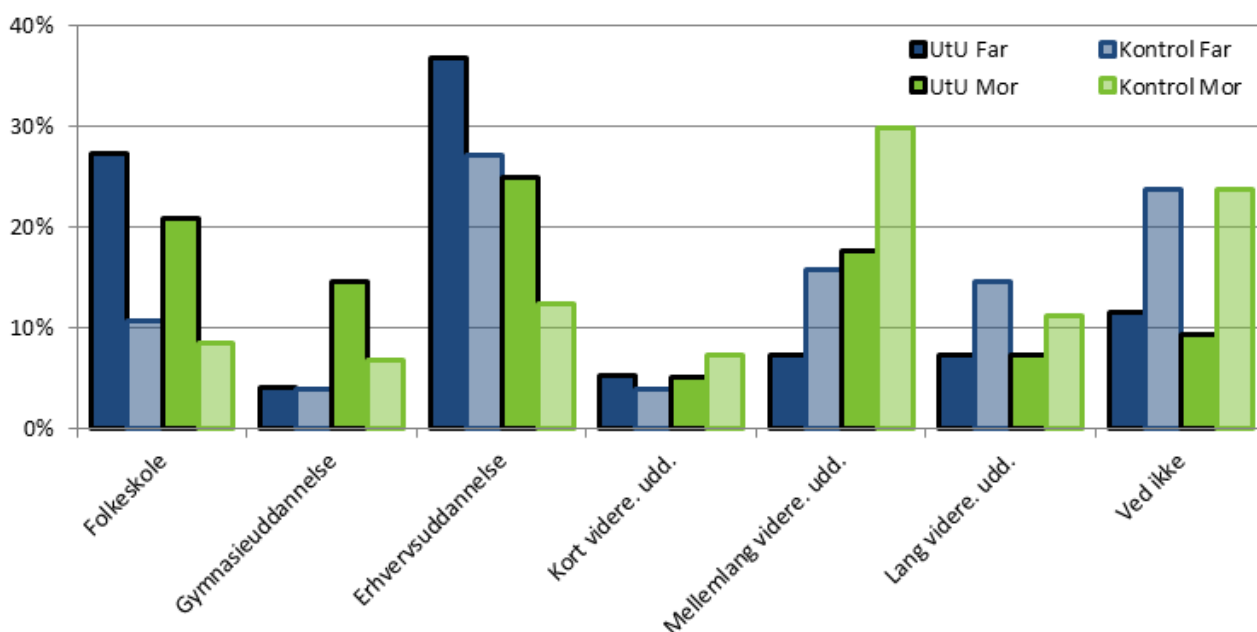
	UtU deltagere	Kontrolgruppe
Jeg ser fjernsynsudsendelser om teknologiske og naturvidenskabelige emner	2,91	2,91
Jeg læser artikler, magasiner eller bøger om naturvidenskab og teknologi	2,58	2,42
Jeg deltager i naturvidenskabelige og tekniske aktiviteter i min fritid	1,75	1,48

Tabel 3: Elevernes aktiviteter ift. teknologi og naturvidenskab udenfor skolen. Værdierne er gennemsnitsværdier, og der er i undersøgelsen anvendt følgende skala: 1: Helt uenig, 2: Overvejende uenig, 3: Overvejende enig, 4: Helt enig

Det er relativt få elever, der angiver, at de deltager i naturvidenskabelige og tekniske aktiviteter i fritiden, men der er dog en tendens til, at Udvalgt til Uni-eleverne er lidt mere "aktive" på dette område end kontrolgruppen.

2.5 Forældrenes uddannelsesbaggrund

Adskillige undersøgelser har vist, at forældrenes uddannelsesbaggrund er af stor betydning for de unges uddannelsesvalg. De fleste universitetsstuderende har mindst en forældre med en lang eller mellemlang uddannelse. Det fremgår af **Figur 2**, at deltagerne i Udvalgt til Uni har forældre med væsentlig ringere uddannelsesbaggrund end kontrolgruppen. Blandt Udvalgt til Uni-eleverne er der relativt mange, der har forældre (især fædre) med en folkeskoleuddannelse eller en erhvervsuddannelse som længste uddannelse. I kontrolgruppen er der en højere andel af eleverne, der har forældre med en længere eller mellemlang uddannelse. Dette er ikke overraskende, da forældrenes uddannelsesbaggrund har været en del af udvælgelseskriterierne.

Figur 2: Forældrenes uddannelsesbaggrund – deltagerne i udvalgt til Uni (UtU Far/Mor) og Kontrolgruppen (Kontrol Far/Mor). Resultaterne er angivet i procent.

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

Der er dog nogle få elever i Udvalgt til Uni, der angiver, at deres forældre har en længerevarende videregående uddannelse. Enten er disse elever blevet udvalgt ved en fejl, eller også har de ikke helt styr på deres forældres uddannelsesbaggrund. Det er lidt overraskende, at flere af deltagerne i Udvalgt til Uni har viden om deres forældres uddannelsesbaggrund end kontrolgruppen, men det kan hænge sammen med, at disse unge har en større interesse og bevidsthed om uddannelse end deres kammerater.

2.6 Viden om studieliv og universitetsstudier

Tabel 4 viser, at hovedparten af deltagerne i Udvalgt til Uni ved projektets start har en forestilling om, at de skal have en universitetsuddannelse, og at det skal være indenfor teknologi og naturvidenskab. Det er lidt overraskende, at så mange af eleverne er orienteret mod universitetet, da de ikke ved særlig meget om universitetet, eller hvad det vil sige at være universitetsstuderende. Relativt få Udvalgt til Uni-elever kender andre, der går eller har gået på universitetet, og der er næsten ingen, der kender nogen, der har læst naturvidenskab. Det manglende kendskab til mennesker fra universitetsmiljøet vil sandsynligvis være en barriere i forhold til at skulle starte på en universitetsuddannelse.

	UtU deltagere	Kontrolgruppe
Jeg ved meget om, hvad det vil sige at være universitetsstuderende	1,88	2,09
Jeg har indblik i adgangskravene for de forskellige universitetsfag	2,53	2,38
Jeg har overblik over, hvilke naturvidenskabelige uddannelser, der findes på universitetet	2,18	2,24
Jeg kender mange, der går eller har gået på universitetet	1,96	2,20
Jeg kender mange, der læser/har læst naturvidenskab på universitetet	1,57	1,86
Jeg forestiller mig, at jeg skal have en universitetsuddannelse	3,20	2,99
Jeg forestiller mig, at jeg skal have en uddannelse indenfor teknologi og naturvidenskab	3,21	2,88
Jeg ved meget om, hvilke jobs naturvidenskabelige uddannelser kan føre frem til	2,28	2,40

Tabel 5: Elevernes viden om universitetsstudier og livet som studerende. Værdierne er gennemsnitsværdier, og der er i undersøgelsen anvendt følgende skala, 1: Helt uenig, 2: Overvejende uenig, 3: Overvejende enig, 4: Helt enig

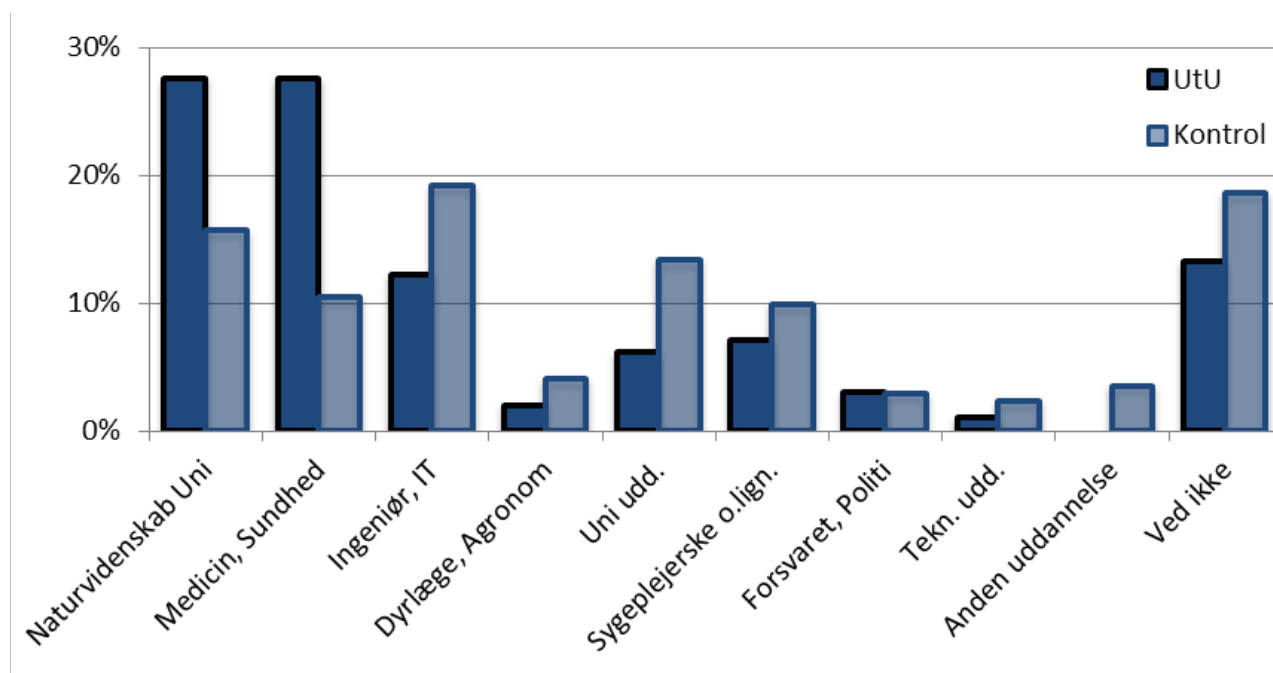
I forhold til kontrolgruppen er Udvalgt til Uni-deltagerne mere overbeviste om, at de skal på universitet, de har større indblik i adgangskravene, og de er i højere grad orienteret mod teknisk- og naturvidenskabelige uddannelser. Deres orientering mod en universitetsuddannelse indenfor naturvidenskab ligger ved projektets start så højt, at den vanskeligt kan blive meget højere. Men projektet kan forhåbentlig bidrage til, at elevernes ønske om en universitetsuddannelse kan blive realiseret til trods for, at de er født i en familie hvor der ikke er tradition for universitetsuddannelser.

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

2.6.1 Overvejelser i forhold til videreuddannelse

De fleste elever i 2.g har gjort sig overvejelser i forhold til fremtidig uddannelse, men der er ifølge **Figur 3** stadig 15-20%, der ikke er i stand til at nævne en uddannelse, som de overvejer at søge ind på efter gymnasiet. I spørgeskemaundersøgelsen har eleverne frit kunnet angive, hvilken eller hvilke uddannelser, de overvejer. Deres svar har dannet udgangspunkt for de kategorier, som er anvendt i **Figur 3**. I de tilfælde, hvor eleverne har angivet flere uddannelsesønsker, har vi skønnet det primære uddannelsesønske ud fra elevens kommentarer og rækkefølgen af de nævnte uddannelser.

Figur 3: Uddannelsesønsker for Udvalgt til Uni-eleverne og kontrolgruppen ved projektets start i januar 2011

Det fremgår af **Figur 3**, at deltagerne i Udvalgt til Uni har lidt andre uddannelsesønsker end kontrolgruppen. En relativ stor andel af deltagerne er orienteret mod universitetsuddannelser indenfor naturvidenskab og sundhed. Det er lidt overraskende, at så mange ønsker at læse medicin, da projektet primært tager sigte mod elever med evner og interesser indenfor naturvidenskab. Men flere elever, der ønsker at læse medicin, er bevidste om, at de måske ikke får en studentereksamen med et karaktergennemsnit, der er tilstrækkelig højt til at blive optaget på medicinstudiet. De er derfor også interesserede i at orientere sig om uddannelsesmuligheder indenfor naturvidenskab.

Deltagerne i Udvalgt til Uni adskiller sig også fra kontrolgruppen ved, at der er færre elever, der stiler mod en ingeniøruddannelse. Dette kan formodentlig forklares med, at de elever, der er udvalgt fra de tekniske gymnasier, primært er de elever, der har en teoretisk fremfor en praktisk interesse for naturvidenskab og teknologi. Den relativt store andel af elever med interesse for IT og ingeniøruddannelse kan forklares med, at htx-elever udgør ca. halvdelen i begge grupper.

Det er bemærkelsesværdigt, at der er så relativt få elever i begge grupper, der orienterer sig mod uddannelser indenfor andre områder end naturvidenskab, sundhed og teknologi. Det er tankevækkende, hvor snævert et felt af uddannelser, der indgår i elevens uddannelsesovervejelser. Spørgsmålet er, om denne tendens gælder generelt for elever med matematik på A-niveau som studieret-

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

ningsfag. Det skal dog bemærkes, at der er en del elever, især i kontrolgruppen, der ikke er orienteret mod et bestemt studie, de ved bare, at de vil have en universitetsuddannelse.

2.7 Mentorerne

Mentorerne er ved projektets start 2. eller 3. års studerende ved Science & Technology, Aarhus Universitet, og der er i udvælgelsen lagt vægt på, at mentorerne repræsenterer et bredt udsnit af naturvidenskabelige uddannelser. Der er ved ansættelsen ydermere lagt vægt på, at de enkelte mentorer er imødekommende og gode til at kommunikere, samtidig med at det er en kvalifikation, hvis de opfatter sig selv som mønsterbrydere. Mentorgruppen består af syv kvindelige og fem mandlige mentorer, og de repræsenterer uddannelserne således: tre fra fysik, en fra matematik, to fra nanoscience, en fra molekylærbiologi, en fra medicinalkemi, en fra kemi, to fra biologi og en fra molekylær medicin.

Mentorer og mentees (gymnasieelever) er blevet sat sammen i seks mentorgrupper, bestående af 13-14 mentees og to mentorer. Mentorerne er parret, så de i fællesskab dækker det bredest mulige fagområde (hårde og bløde fag). I alle grupper er der to til tre elever fra samme skole, så alle elever oplever, at der er kendte ansigter i gruppen.

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

3 AKTIVITETERNE I UDVALGT TIL UNI

3.1 Forløbet som helhed

I løbet af det halvandet år, som projektet varer, skal eleverne deltage i seks arrangementer, fem af disse foregår på Science and Technology, Aarhus Universitet, og det sidste arrangement foregår i regi af Studievalg Øst henholdsvis Studievalg Midt- og Vestjylland. I denne rapport vil der være en evaluering af de fire arrangementer, der til dato er gennemført.

OVERSIGT OVER ARRANGEMENTERNE I PROJEKT UDVALGT TIL UNI 2011/2012

1. arrangement 31. januar 2011	Introduktion til universitetet, projektet og mentorgrupperne Fokus på det sociale i mentorgrupperne
2. arrangement 5. marts 2011	U-days ⁴ I Fokus på at skabe kendskab til studier indenfor Science and Technology (Mål 4, se indledningen)
3. arrangement 2. september 2011	Studieliv Fokus på livet som studerende på Science and Technology (Mål 2)
4. arrangement 9. november 2011	Faglighed Fokus faglig viden og elevernes forskellige naturfaglige interesser (Mål 3)
5. arrangement Februar 2012	Studievalg (session med Studievalg Øst eller Studievalg Midt- og Vestjylland) Fokus på elevernes egne studieovervejelser (Mål 5)
6. arrangement 3. marts 2012	U-days II Fokus på studieafklaring hos eleverne, udbredelse af kendskab til studier indenfor og studielivet på Science and Technology for elevernes forældre samt afslutning.

Tabel 6 Oversigt over arrangementerne i projektet

Makrostrukturen for de enkelte arrangementer er blevet fastlagt af projektets styregruppe, dog således at forskere og mentorer har haft indflydelse på indholdet og strukturen af de enkelte besøg. Mentorernes indflydelse på planlægningen af de enkelte arrangementer har betydet, at der er foregået forskellige ting i de enkelte mentorgrupper, idet mentorerne har forsøgt at tage højde for deres elevers ønsker og interesser. Det har betydet, at der ved de enkelte arrangementer ikke altid er blevet stillet helt skarpt på de fokusområder, som er angivet i ovenstående skema.

I de følgende underafsnit vil der være en evaluering af de fire gennemførte arrangementer samt en diskussion af de aktiviteter, som eleverne har deltaget i mellem besøgene. Gennemgangen er primært baseret på evalueringer foretaget af alle deltagende mentees og mentorer samt kontaktlærerne fra gymnasierne. Derudover er der inddraget kommentarer og citater fra dybdegående interviews med udvalgte elever (15 fokuselever).

Hvert underafsnit afsluttes med en helhedsvurdering samt forslag til, hvordan arrangementet kan udvikles og forbedres.

⁴ U-days er et åbent-hus-arrangement på de århusianske uddannelser med studieafklaring som formål. Se www.udays.dk

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

3.2 1. arrangement - Introduktion

Det første besøg skulle primært være en introduktion til universitetet og projektet samt et første møde med mentorerne og de andre elever i mentorgruppen. Programmet var som følger:

1. ARRANGEMENT I PROJEKT UDVALGT TIL UNI – 31. JANUAR 2011	
09.30 – 10.15	Velkomst og morgenmad i kemisk kantine Udlevering af navneskilte.
10.15 – 11.00	Intro-”Forelæsning” i auditorium 1 Dagens program, projektpræsentation, aktiviteter og forskning.
11.15 – 12.00	Kemishow i auditorium F Kemistuderende underholdte og fortalte lidt om hvordan det er at have kemishow som studiejob.
12.00 – 13.00	Frokost i mentorgrupperne i vandrehallen Mentorerne havde planlagt forskellige ting under frokosten for deres grupper.
13.00 – 14.00	Mentorerne har planlagt diverse aktiviteter for hver gruppe Navnelege, forventningsafstemning, rundvisning, fysikshow og quiz om universitetet med spørgsmål som ”Hvor mange studerende er der på et 1.års-hold på naturvidenskab?”
14.15 – 15.00	Introduktion til brug af Facebook-grupperne i auditorium 1 Afslutning Kaffe, kage og frugt. Udfyldning af evalueringer og på gensyn.

Tabel 7: Oversigt over aktiviteterne for første arrangement i projektet

Her følger en gennemgang af signifikante og udslagsgivende elementer af det første besøg.

3.2.1 Elevens første møde med projektet og mentorerne

Eleverne var meget tilfredse med den måde hvorpå de blev budt velkommen i projektet og til universitetet. De var generelt imponerede over professionalismen.

”Jeg synes det virker, det jeg godt kan lide er, at de virker utrolig professionelle. Jeg føler virkelig at vi bliver taget seriøst når vi kommer derop. Det er ikke noget med at vi selv skal have madpakker med, der er morgenmad når vi kommer derop, det virker så seriøst.” Dreng A1, interview

Det der dog klart gjorde størst indtryk på eleverne ved første besøg på universitetet var mødet med deres mentorgrupper.

”Der er ingen tvivl om, at mentorerne betyder enormt meget. Eleverne var virkelig optagede af den kontakt, de havde fået med deres mentor.” Kontaktlærer Gymnasium C, lærerrapport

”Altså, de [mentorerne] er jo nærmest de forbilleder, eller hvad man skal sige, hvor jeg egentlig helst vil ende. Så ja, de inspirerede mig selvfølgelig meget [...] Jeg tænkte lidt, da jeg mødte Mentor K7, jeg troede hun var ældre faktisk, så det er sådan lidt inspirerende, eller hvad skal man sige, med en der næsten er på alder med en selv, som læser på universitetet og så lige det man brænder for. Så det er jo lidt sjovt.” Pige D2, interview

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

Eleverne var imponerede over det arbejde mentorerne havde lagt i planlægningen af besøget og deres oprigtige interesse i eleverne. Der er ingen tvivl om at mange elever oplevede en form for identifikation med deres mentorer – både qua faglige interesser og familiære baggrunde.

”Mentorsystemet tiltalte dem [eleverne] voldsomt, det at have tilgang til en studerende [mentorerne], der også er mønsterbryder gik rent ind.” [Kontaktlærer Gymnasium B, lærerrapport](#)

”[Mit største udbytte] var at få kontakt med de to mentorer, to som studerer deroppe, fordi jeg netop ikke kender nogle der studere deroppe, det er det jeg mangler når jeg ikke kommer fra en akademisk familie.” [Dreng A1, interview](#)

Selvom nogle af eleverne primært fokuserede på deres mentorer ved det første besøg, havde andre elever også stor glæde af mødet med andre mentees i mentorgrupperne.

”Vi har en meget naturvidenskabelig klasse, men der er et eller andet med at komme op til nogen som alle sammen er her af samme grund, for i en klasse sidder der altid nogle som bare er der for at få en studentereksamen, som egentlig ikke gider det her. Når det er deroppe er det alle der interessere sig indenfor det her. Det er en dejlig fornemmelse.” [Dreng A1, interview](#)

Mentorerne og fællesskabet i mentorgrupperne spiller uden tvivl en afgørende rolle for projektets succes. Den 3. evalueringsrapport (Maj 2012) evaluerer mentorernes rolle hvorfor vi her ikke omtaler dem yderligere men blot understreger deres vigtighed for eleverne og dermed projektet.

3.2.2 Kemi- og Fysikshow

Alle eleverne så indledningsvist Kemishow. Pigerne der afholdte Kemishowet lagde stor vægt på at de var nørdere og at det var noget man kunne være stolt af. De jokede og var samtidig faglige, hvilket faldt i flertallet af elevernes smag.

”Kemishowet var det mest udbytterige: De gjorde det anderledes at have kemi, ved at tage deres humor med ind over og derved også relatere det til hverdagen.” [Elevkommentar, aktivitets-check](#)

Hvor der var enkelte elever der synes Kemi-show var en anelse useriøst og fjollet lod det til, at alle der havde set Fysikshow (to af mentorgrupperne) var meget imponeret herover. Dette kan skyldes at Fysikshowet i kraft af den mindre tilskuergruppe blev afholdt i mere intime omgivelser. Det kan også skyldes at fysikshowholderne var bedre til at inddrage eleverne, eller at deres højere faglige niveau tiltalte eleverne, der jo netop er naturvidenskabeligt interesserede.

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

”Det fascinerer mig det der Kemishow, de formår virkelig at gøre det sjovt og så var vi til et Fysikshow og det var næsten egentlig mere imponerende, det var måske knap så sjovt, og der var måske knapt så mange ’bom’ og ’wauw’, men der var utroligt meget fagligt puttet ind i det, uden at jeg opdagede det, det kunne jeg rigtig godt lide. Det er så sådan at der tænker jeg så, at studiejob hvis jeg skal have sådan et en gang, så ville det være virkelig fedt at kunne gøre det, at ligge noget fagligt ind i noget sjovt.” Dreng A1, interview

Flere af eleverne omtaler samme identifikation med showholderne (fra både Kemi- og Fysikshow) som Dreng A1 i citatet herover. Dét at kunne kombinere sin faglige interesse med et spændende studiejob tiltrak uden tvivl eleverne.

3.2.3 Rundvisninger på naturvidenskab og i universitetsparken

De fleste af mentorgrupperne valgte at lave en rundtur enten i universitetsparken eller rundt på naturvidenskab.

”Vi havde planlagt rundvisning i uniparken hvor vi fortalte om de forskellige bygninger og grønne arealer. Vi syntes dette ville være en god måde at give et indtryk af universitetets størrelse og opbygning, både med de forskellige fakulteter og opdelingen på naturvidenskab. Der var også mulighed for at tale om det sociale liv omkring parken, med alt fra fodboldklubber til fredagsbarer.” Mentor M6, mentorrapport

Eleverne var meget tilpasse med disse rundvisninger. Gåturene gav eleverne indblik i hvordan universitetet er opbygget samtidig med at de fungerede som et uformelt setup der fik flere af dem til at deltage mere aktivt.

”Eleverne var meget nysgerrige. Under frokosten var mange lidt tilbageholdende, men da vi gik rundt på rundvisningen var eleverne gode til at trække os til side og stille en masse spørgsmål. Dette skyldes nok at man er mere tryk ved at stille spørgsmålet når gruppen ikke er så stor og der sidder en masse fremmede og lytter med.” Mentor M1, mentorrapport

”[Det bedste ved dagen var] mentorernes tour, da det meget kraftigt inspirerede mig og gav mig et spændende indblik i studielivet – både socialt og faglig.” Elevkommentar, aktivitets-check

Rundvisningerne og de uformelle samtaler mellem mentorer og deres mentees har været med til at give eleverne et mere realistisk og for mange helt nyt syn på universitetet.

3.2.4 Helhedsvurdering

Styregruppen havde lagt op til, at dette første møde skulle have fokus på introduktion og samvær i mentorgrupperne. Samtidig havde mentorerne valgt at fokusere på, hvordan det kan lade sig gøre at studere og samtidigt bibeholde et socialt liv. Disse fokuspunkter resulterede i, at eleverne følte sig rigtig velkomne og allerede ved første møde knyttede bånd til deres mentorer og fik prikket til nogle af de barrierer de måtte have overfor universitet og livet som studerende. Det sociale indhold

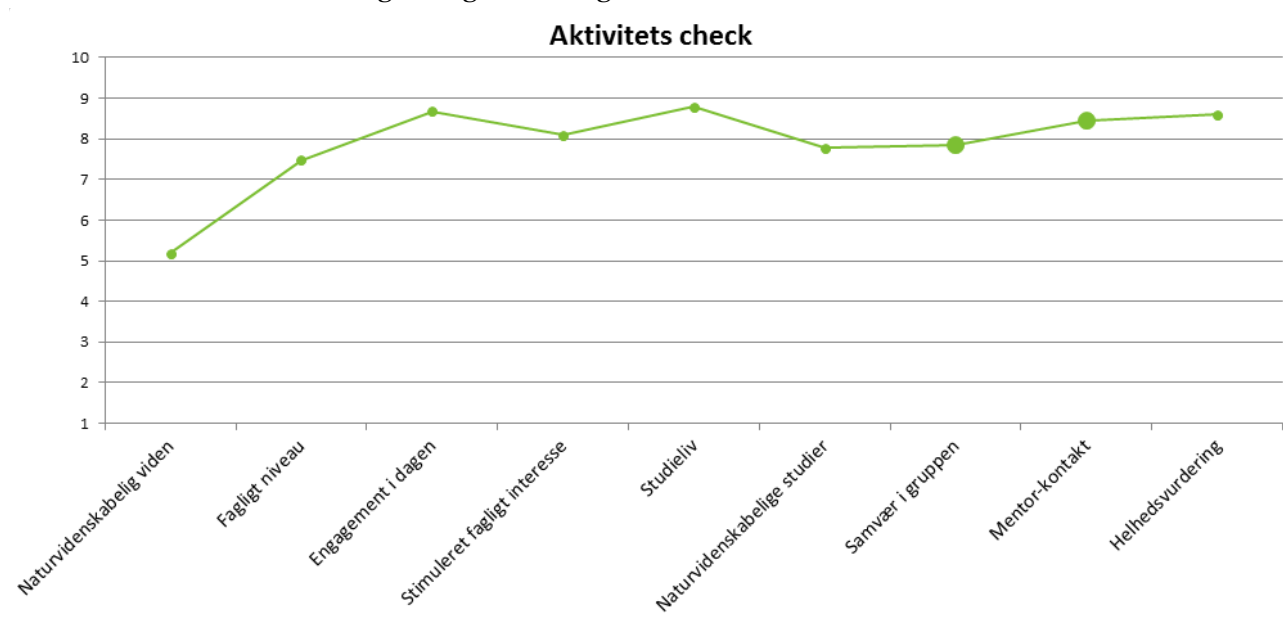
UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

af besøget opfyldte altså dets formål, men gjorde samtidig at der i programmet ikke var plads til faglig fordybelse, hvilket nogle af eleverne savnede. Alt i alt var eleverne dog særdeles tilfredse med dagen og gav en gennemsnitlig helhedsvurdering af dagen på hele 8,6 ud af 10 mulige.

”Jeg synes faktisk den var rigtig god. Jeg sad også sådan sammen med en ven her til sidst på dagen, hvor vi mødtes til sidst inde til den der forelæsning og så sad vi og snakkede om hvorfor dagen ikke kunne være længere. Så det gik faktisk ret hurtigt, men det var en god dag. Helt klart.” Pige D2, interview

Elevernes samlede evaluering af dagen ses i figuren herunder.

Figur 4 Elevevaluering af 1. arrangement. De større datapunkter indikerer de elementer der fra styregruppens side af skulle være dagens fokuspunkter.

Forbedringsforslag

- Indføre mere faglighed ved første arrangement. Dette kunne fx gøres ved at udskifte Kemishow (der af flere mentees blev opfattet som ren underholdning) med et mere videns-"tungt" oplæg. Det er dog essentielt, at eleverne stadig kan relatere sig til foredragsholderen på samme måde, som de gjorde til showholderne.

3.3 2. arrangement – U-days

Det andet besøg i projektet var centreret omkring U-days-programmet med fokus på at give eleverne øget kendskab til studier indenfor Science and Technology. Som det ses i programmet herunder var der foruden U-days også gjort plads til aktiviteter i mentorgrupperne.

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

2. ARRANGEMENT I PROJEKT UDVALGT TIL UNI – 5. MARTS 2011

09.15 – 09.45	Velkomst og morgenmad i mentorgrupperne i matematisk kantine
10.00 – 11.45	U-days Eleverne havde på forhånd modtaget information om de forskellige elementer (studievejledning, foredrag og rundvisninger) af U-days-program for alle fagene på Science and Technology. Eleverne kunne frit vælge to elementer fra det/de fag de ønskede at høre nærmere om.
12.00 – 13.00	Frokost i mentorgrupperne i matematisk kantine Mentorerne havde planlagt forskellige ting under frokosten for deres grupper, såsom snak og hygge, quiz om elevernes lokalsamfund og Pandoras æske (med spørgsmål).
13.15 – 14.00	Foredrag: "Nyt studium - ny by - nyt liv?" i auditorium E To studerende fortalte om deres studiestart på Science and Technology.
14.00 – 15.30	Mentorerne havde planlagt diverse aktiviteter for hver gruppe Orienteringsløb i uniparken med spørgsmål om de fire institutter (matematik, fysik, kemi og biologi), rundvisninger både ude og inde på universitetet, snak om og billedfremvisning af det sociale liv og hverdagen på studiet, naturvidenskabelig quiz og besøg på medicin.
15.30 – 16.00	Afslutning i mentorgrupperne i matematisk kantine Kaffe, kage og frugt. Udfyldning af evalueringer og på gensyn.

Tabel 8: Oversigt over aktiviteterne for andet arrangement i projektet

I de kommende underafsnit gennemgås de karakteristiske og udslagsgivende elementer ved andet arrangement.

3.3.1 Gensyn med mentorgrupperne

Som ved første besøg var eleverne godt tilfreds med den forplejning og modtagelse, som de fik på Science and Technology. De værdsatte også, som ved første besøg, mentorernes arbejde og væremåder.

"Mentorgrupperne er stadig rigtig hyggelige og det fungerer rigtig godt at man har nogle mentorer, som man altid kan spørge om hjælp." Elev, Gymnasium D, lærerrapport

"Jeg tænker overhovedet ikke lærer [om mentorerne] det vil mere være en storesøster eller en kusine eller sådan noget i den stil. I hvert fald langt fra en lærerrolle" Pige T2, interview

Mentorerne gjorde forskellige krumspring for at få eleverne til at tale sammen indbyrdes i mentorgrupperne og på tværs af skolerne, hvilket til dels bar frugt:

"Under frokosten bemærkede jeg også, at eleverne begyndte at snakke med hinanden på tværs af gymnasierne, hvilket jo er et rigtig godt tegn." Mentor K5, mentorrapport

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

”De var også glade for opgaverne de fik udleveret, som de skulle løse. De fik et godt samarbejde op og stå i de forskellige grupper og de snakkede meget på tværs af de forskellige gymnasier.” Mentor M1, mentorrapport

Det var dog tydeligt (via observation) at samtalerne i de fleste mentorgrupper stadig var meget centrerede omkring og initierede af mentorerne.

Nogle af mentorgrupperne valgte at lave forskellige rundvisninger hvilket blev positivt modtaget. Andre mentorpar valgte at tage deres grupper med på besøg i egne laboratorier eller hjem i deres lejligheder/kollegieværelser. Begge dele blev modtaget som såvel vedkommende som relevant for eleverne.

”[Mit primære udbytte var] at se og høre om det at bo på kollegium.”

”[Mit primære udbytte var] at se noget af det mentorerne selv arbejder med.” Elev, aktivitetscheck

Rundvisninger, hjemme- og lab-besøg bidrog til at elevernes kendskab til studielivet imens U-days-besøgene der gennemgås efterfølgende bidrog til kendskab om udvalgte Science and Technology studier.

3.3.2 U-days-programmet

Ved dette besøg på universitetet fyldte U-days-arrangementet meget. Eleverne kunne frit vælge to elementer (studievejledningsoplæg, rundvisninger eller faglige forelæsninger) indenfor det/de fag på Science and Technology de ønskede. Eleverne satte pris på denne autonomi og på muligheden for at forfølge egne faglige interesser.

”[Det bedste var at] man har selv kunne vælge aktivitet tidligt på dagen” Elev, aktivitets-check

”Eleverne var til at starte med rigtig spændte på at høre om de forskellige uddannelser og håbede på at få nogle endelige svar omkring deres tanker om uddannelsesvalg. Mit indtryk er at mange har åbnet sig op for flere uddannelsesmuligheder og nogle har valgt uddannelser fra. Så generelt er de blevet mere afklarede.” Mentor K7, mentorrapport

Nogle elever brugte oplæg, rundvisninger og forelæsninger på U-days til at få overblik over interessante uddannelser ved Science and Technology, mens andre gik mere i dybden med specifikke studieovervejelser.

”Det synes jeg også var meget godt, igen alle de der facts som måske er lidt kedelige men som er rare og få på plads, med adgangskrav og hvilke fag man har i hvilke kvarterer og hvordan det nu var bygget op og så videre og hvordan det fungerede helt præcist med hvor lang tid med bachelor og kandidat, det havde jeg jo ikke helt præcis styr på, så der var sådan en masse grundlæggende ting der var rare at få på plads.” Dreng X2, interview

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

”Jeg synes at U-days-dagen har været meget interessant, da jeg har fået en lidt dybere forståelse for nogle af de uddannelser som jeg har overvejet. For mig betyder det rigtig meget at høre om en uddannelse og derefter mærke om følelsen er den rigtige eller ej. Og på dette arrangement fik jeg helt afkræftet nogle af de uddannelser som jeg har overvejet, hvilket jeg synes er rigtig dejligt for så er der lidt færre muligheder, samtidig med at jeg har set muligheder i en nogle helt andre uddannelser.” Elev, Gymnasium D, lærerrapport

Ikke alle eleverne fik et lige stort udbytte fra U-days-oplæggene. Elevgruppens begrænsede kendskab til universitetsverdenen gjorde at negative oplevelser fik stor betydning (de havde ingen positive forestillinger til at opveje disse) som Mentor M3 også reflekterede over:

”Mens universitetsverdenen og studievalg stadig er nyt for dem, kan man vinde eller smide alt væk på en enkelt dag. Det er vigtigt at undgå de dårlige oplevelser, der desværre var med nogle af studiernes præsentationer.” Mentor M3, mentorrapport

De U-days-oplevelser der gjorde, at eleverne blev skubbet længere væk fra en naturvidenskabelig universitetsuddannelse kan i stor udstrækning tilskrives fire forskellige forhold:

- Oplægget var blevet 'tilfældigt' valgt
- Faget svarede ikke til elevens forventninger
- Faget blev dårligt præsenteret
- Oplæggets indhold passede ikke til det ønskede fag.

Disse fire faldgruber gennemgås her kort.

Oplægget var blevet 'tilfældigt' valgt

Nogle elever havde ikke på forhånd valgt, hvilke oplæg de ville overvære, til trods for, at de havde fået tilsendt U-days-program inden besøget. De baserede i stedet deres valg på mere sociale årsager såsom 'mine venner skulle høre dette oplæg' eller 'det var synd for hende, der skulle holde oplægget, at der ikke var flere der ville høre det'. I sådanne tilfælde er det ikke overraskende, at udbyttet ikke altid har været helt optimalt.

Faget svarede ikke til elevens forventninger

Andre elever havde baseret deres valg af oplæg på gennemlæsning af det udsendte U-days-program. Det vidste sig dog efterfølgende, at faget slet og ret ikke var, hvad eleverne havde forventet (som antydnet i foregående citat af eleven fra Gymnasium D). En sådan studieafklaring må anses for værende positiv – selvom U-days-oplægget ikke har været interessant for eleven.

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

Faget blev dårligt præsenteret

Den tredje mulighed for en dårlig U-days-oplevelse var, at faget blev dårligt fremlagt, fordi oplægsholderen var dårlig eller ligefrem udeblev, som det desværre skete i enkelte tilfælde.

”Der var desværre også nogle som havde fået et dårligt indtryk af nogle uddannelser, da foredragene enten ikke passede så godt ind under faget – synes jeg – eller at personen på [et bestemt fag] ikke mødte op. Det var ærgerligt.” Mentor K7, mentorrapport

Oplæggets indhold passede ikke til det ønskede fag

Den sidste kategori af knap så positive U-days-oplevelser dækker over oplæg, hvor indholdet ikke har passeret til det fag eleven har ønsket at høre om. Det var især et problem i de tilfælde, hvor nogle fag havde slået deres programmer sammen (eks. molekylærbiologi, molekylærmedicin og bioteknologi samt kemi og medicinalkemi). Elever med interesse for et af fagene kunne derfor ende med at høre et oplæg indenfor et helt andet fagområde. Dette skabte forvirring hos eleverne og gjorde desværre at nogle uddannelsesdrømme blev kasseret på forkert grundlag.

”Der var meget delte meninger om, hvad de syntes om U-days-oplæggene. Vi havde rigtig mange, der var inde at høre om molekylærbiologi mm. og mange af dem kom tilbage endnu mere forvirret. De syntes, at de manglede en klar skillelinje mellem de tre forskellige fag.” Mentor K5, mentorrapport

”Bagefter hørte jeg [en forsker] fortælle om kemi og energi. Foredraget var udmærket, selvom det var en niche indenfor kemi. Det er klart, at for elever der gerne vil høre om organisk kemi eller medicinalkemi var foredraget ganske uvedkommende, og det kan i værste fald have været med til at give dem et forkert syn på fagets indhold.” Mentor M4, mentorrapport

Elevernes evaluering af U-days var således ikke entydig positiv, men dagen har uden tvivl bidraget til de fleste elevers studieafklaring.

3.3.3 Foredraget 'Nyt studium - ny by - nyt liv?'

Foredraget 'Nyt studium, ny by, nyt liv?' blev afholdt for alle eleverne af to studerende. De to studerende fokuserede på, hvordan de havde oplevet overgangen fra gymnasiet til universitetet. De fortalte om deres tanker omkring studievalg, deres studiestart, deres hverdag som universitetsstuderende, deres skemaer og bøger, men også om deres fritid, deres hobbyer og omgangskreds, deres boligsituation og deres økonomi. Eleverne anmeldte dette foredrag utroligt positivt. Selvom mange af mentorgrupperne havde været inde på meget af det, der blev sagt i foredraget, var hovedparten af eleverne rigtig glade for at få denne form for normalt tavs information. Emnerne, som foredragsholderne tog op, kunne være selvfølgeligheder for børn fra akademikerhjem – men var meget relevante og interessante for denne gruppe af unge.

”Eleverne var generelt begejstrede for foredraget om at være studerende på universitetet som [de to studerende] holdt. De fik en rigtig god fornemmelse af, hvad det vil sige at være studerende, hvilke overvejelser man skal gøre sig og hvordan økonomien og hverdagen hænger sammen.” Mentor M1, mentorrapport

”[Det bedste ved dagen var] foredraget om studieliv – der kom noget jeg syntes ellers er svært at finde information om.” Elev, aktivitets-check

Den gode modtagelse af dette foredrag beroede dog også på foredragsholdernes evne til at formidle stoffet forståeligt, interessant og til tider med et glimt i øjet (en evne som nogle af de andre U-days-oplægsholdere måske manglede).

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

3.3.4 Helhedsvurdering

Efter første besøg efterspurgte nogle elever mere faglighed. Dette havde styregruppen og mentorerne søgt at tilgodese gennem U-days-programmets faglige indhold. Den øgede faglighed blev velmodtaget.

”Denne gang fungerede det meget godt. Også at der var lidt vekslen mellem at være i grupperne, så ud til foredrag, mere grupper, så ud til fællesforedrag og afslutning i grupperne.”

Mentor M6, mentorrapport

”Fin kombination af samvær i gruppen og fagligt indhold. Dagen var rigtig godt sammensat og meget hyggelig. Man blev klogere😊”

Elev, Gymnasium D, lærerrapport

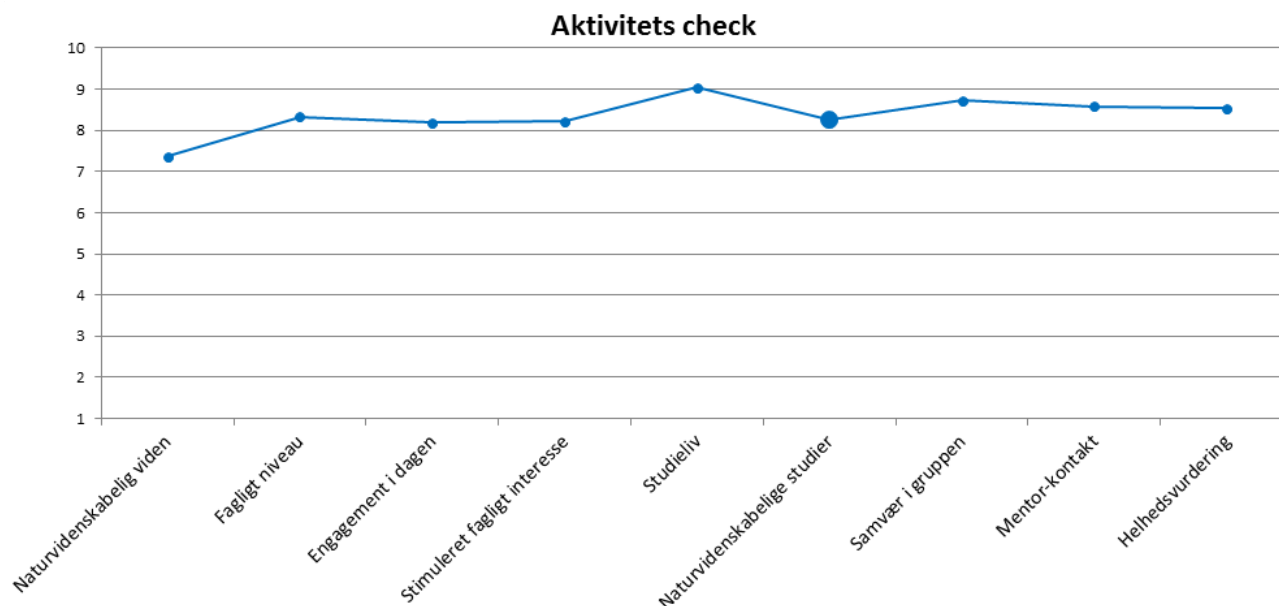

Mentor M3 opsummerer meget godt hvordan dagens tre elementer (mentorgruppeaktiviteter, U-days programmet og 'Nyt studie – ny by – nyt liv?' foredraget) blev evalueret af eleverne.

”Nogle var skuffede over selve U-days-foredragene. Men på nær en enkelt var alle begejstrede for den del af programmet, som vi i mentorprojektet stod for samt foredraget om nyt studie og ny by.”

Mentor M3, mentorrapport

Altså; U-days splittede vandende, mens programmet i mentorgrupperne og studielivs-foredraget var en klar succes. Eleverne gav denne gang en helhedsvurdering på 8,5 ud af 10 mulige. Elevernes samlede evaluering af dagen ses i figuren herunder.

Figur 5: Elevevaluering af 2. arrangement. Det større datapunkt indikerer det element der fra styregruppens side af skulle være dagens fokuspunkt.

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

Forbedringsforslag

- Der skal indgå mentorinitierede aktiviteter, der sikrer socialiseringen i mentorgruppen, så al samtale ikke er centreret omkring mentorerne. Dette kunne fx ske ved at lade eleverne samarbejde om opgaver, O-løb eller lignende.
- Der bør afsættes tid og ressourcer til at forklare om de forskellige elementer i U-days-programmet, så eleverne kan træffe mere velovervejede (og evt. mentor-assisterede) valg af oplæg – hvorved deres udbytte af U-days formodentlig vil højnes.

3.4 3. arrangement – En dag som studerende

Projektets tredje besøg havde fokus på studieliv. Eleverne blev introduceret til deres mentors hverdag på universitet med forelæsninger, teoretiske øvelser (opgaveregning der i daglig tale kaldes TØ) og laboriebaserede aktiviteter, hvorefter der var en "faglig match making" med mulighed for at tale med studerende fra alle 16 studier på Science and Technology om deres studium og liv som studerende.

3. ARRANGEMENT I PROJEKT UDVALGT TIL UNI – 2. SEPTEMBER 2011

09.30 – 10.15	Velkomst og morgenmad i mentorgrupperne i matematisk kantine
10.15 – 13.45	Eleverne fulgte mentorerne i deres hverdag på uni Mentorerne havde planlagt at deres grupper skulle deltage i forelæsninger (Calculus og biologi), laboriebaserede aktiviteter (fysik og kemi), teoretiske øvelser og snak om eller fremvisning af mentorerne bachelorsejler. Herudover var flere af grupperne på besøg hjemme hos en af deres mentorer for at se hvordan en "rigtig studerende" bor og en gruppe var på orienteringsløb i uniparken. Fra 12.00 – 13.00 kunne vand og sandwich afhentes i vandrehallen.
13.45 – 14.00	Pause Mentorerne stillede op i matematik-laboratoriet.
14.00 – 15.15	Faglig match making i matematik-laboratoriet Her hørte eleverne om og stillede spørgsmål til tre valgfrie studerendes hverdag. Der var studerende fra alle fag på Science and Technology repræsenteret.
15.15 – 15.30	Afslutning i mentorgrupperne i matematik-laboratoriet Kaffe, kage og frugt. Udfyldning af evalueringer og på gensyn.

Tabel 9: Oversigt over aktiviteterne for tredje arrangement i projektet

Eftersom temaet for dette besøg var 'en dag som studerende' var det oplagt, at mentorerne havde ansvaret for størstedelen af dagen, det eneste som styregruppen havde fastlagt var morgenmaden og afslutningen med match making.

"Det er så godt at vi startede op og sluttede af i mentorgrupperne, det giver en rigtig god måde at få sagt ordentligt goddag og farvel på." Mentor K2, mentorrapport

"[Jeg] synes at der denne gang var en rigtig god fordeling mellem vores tid med vores mentees og match making, så der er der ikke noget at sætte en finger på." Mentor K5, mentorrapport

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

"Vi havde dem det meste af dagen, hvilket var meget passende, da det handler om at opleve studielivet... Elevernes oplevelse hvilede mere på mentorerne end ved de forrige stormøder. Det var derfor en større planlægningsmæssig udfordring. Jeg havde en større ansvarsfølelse denne gang." Mentor M3, mentorrapport

I det følgende er der en evaluering af såvel mentorernes program som den faglige match making.

3.4.1 En dag som studerende

Eleverne evaluerede deres 'dag som studerende' rigtig positivt. Dette skyldes ikke mindst, at mentorerne havde gjort sig mange overvejelser og anstrengelser forud for besøget.

"Hvordan leverer man oplevelsen af en rigtig studiedag på universitetet samtidig med at niveauet holdes til gymnasieelever? Dette lader sig fint gøre, når arrangementet afholdes så kort efter studiestart. Så er der passende forelæsninger og opgaver at præsentere for eleverne, så de kan arbejde med rigtigt universitetsstof og ikke skulle spises af med et 'nemmere' program lavet til lejligheden." Mentor M3, mentorrapport

"[Mentor M1] og jeg havde sat stort fokus på at dagen skulle afspejle hvordan undervisning foregår på universitetet. Vi besluttede derfor, at vi ville forsøge at få dem med til forelæsning, TØ og lab – alt sammen helst i førsteårs fag sådan at de kunne have en chance for at følge lidt med." Mentor K2, mentorrapport

Det var ikke alle mentorgrupper, der stiftede bekendtskab med alle tre undervisningsformer: forelæsninger, teoretiske øvelser og laboratorieøvelser (LAB/LØ), men alle mentorgrupper var inde og overvære mindst én forelæsning. Nogle af mentorerne valgte endvidere at fortælle deres mentorgrupper om deres egne projekter, mens andre tog dem med hjem på besøg.

Forelæsninger for hundredevis af elever

Den forelæsning, som alle mentorgrupperne overværede, var en calculus-forelæsning. Calculus er et første års matematik-kursus, som alle studerende på Science and Technology skal have.

"[Jeg] tror nogle af eleverne synes, at calculus-forelæsningen var lidt kedelig, hvilket ikke var en overraskelse, men samtidig havde vi også nogle, der synes der var spændende og lærerigt eller ligefrem sjovt." Mentor K5, mentorrapport

"Selvom en calculus-forelæsning kan være en dræbende kedelig begivenhed, var den generelle reaktion at forelæsningen var rigtig god. Der var flere som udtrykte decideret overraskelse og lettelse over at niveauet ikke var højere og at de faktisk forstod hvad der foregik. Det har helt givet nedbrudt nogle fordomme, og måske styrket selvtilliden hos dem, der tvivler på at de kan klare niveauet på uni. På den anden side hørte jeg også fra et par styk-

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

ker, at de nu var sikre på at naturvidenskab ikke lige var sagen for dem.” Mentor M4, mentorrapport

”Det var lærerigt at se hvordan undervisningen rigtigt foregår, og det var rart at se, at man kunne nikke genkendende til noget af det stof der blev gennemgået. Jeg synes også at vedkommen der forelæste, gjorde et godt job. Han formåede at 'peppe' det lidt op, og så var det en ret god vits som han afsluttede forelæsningen med.” Elev, Gymnasium X, lærerrapport

Ovenstående citater indikerer, at forelæsningen var med til at nedbryde nogle elevers barrierer i forhold til deres opfattelse af sværhedsgraden på universitetet, men den var også med til at gøre det klart for nogle elever, at de ikke skulle læse naturvidenskab, begge typer af afklaring er væsentlige for elevernes fremtidige studievalg. Det er hensigtsmæssigt at lade eleverne overvære en calculusforelæsning, hvilket Mentor K4 også argumenterer for.

”Jeg tror eleverne var rimelig glade for forelæsningerne. Ikke fordi det nødvendigvis lige var deres yndlingsfag, men fordi det gav et realistisk billede af hvad man laver på uni. Plus, at det var en vigtig pointe at de alle ville skulle bestå calculus hvis de ville tage en uddannelse på au-science. Og så synes jeg det var vigtigt for dem at forstå, at hvis man vil læse fx biologi på uni, har man stort set kun matematik og kemi (og lidt fysik) de første to år. Man slipper ikke for nogle af de naturvidenskabelige discipliner ved at læse et fag på naturvidenskab. Man skal være glad for naturvidenskab generelt.” Mentor K4, mentorrapport

En af mentorgrupperne var ydermere til en biologi-forelæsning om dolkhaler. Denne forelæsning blev også meget positivt modtaget af eleverne. Og en af eleverne blev så interesseret, at hun ønskede at skrive studieretningsprojekt om dolkhaler.

Alt i alt stod det klart, at eleverne havde fået rigtig meget ud af at deltage i rigtige universitetsforelæsninger og ikke blot noget, der var strikket sammen til dem til lejligheden.

Teoretiske øvelser - opgaveregning på mindre hold

To af mentorgrupperne valgte at slå deres grupper sammen og afholde en TØ-time i matematik. Eleverne fik opgaver til første års undervisningen fra den pågældende uge, som de arbejdede på i mindre grupper, hvorefter de skulle fremlægge ved tavlen. Her fungerede mentorerne som instruktører, der gik rundt og hjalp eleverne. Det, at de arbejdede med rigtige opgaver, gjorde at eleverne satte større pris på TØ-timen.

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

”Reaktionerne på denne time var positiv. De var lettede over at opgaverne kunne løses (da det var opgaver som 1-års-studerende lavede i præcis samme uge) og at det hele mindede en smule om deres nuværende timer.” Mentor K7, mentorrapport

Et andet mentorpar valgte at tage deres mentorgruppe med ind til et første-års holds TØ-time. Her fik eleverne lov til at sidde mellem de studerende og opleve, hvordan de studerende talte sammen og med deres instruktør, samtidig med at de fik lov at kigge i de studerendes bøger og opgaver. Også denne introduktion til TØ-timerne vakte glæde hos eleverne.

”Jeg fandt ud af, at det at deltage i en TØ-time var lige det mange af vores mentees havde ventet på, så det kan helt sikkert anbefales til andre.” Mentor K5, mentorrapport

Laboratorieøvelser – Eksperimentelt arbejde i 3-4-mands grupper

Nogle af mentorerne valgte at tage deres grupper med forbi forskellige laboratorier, hvor første års studerende lavede eksperimentelle øvelser i henholdsvis fysik og kemi.

Eleverne var positive i forhold til at have overværet laboratorieøvelser, og nogle af de elever, der ikke havde oplevet laboratorieøvelser skrev i evalueringen, at dette kunne have været interessant at se.

Ingen af mentorgrupperne valgte selv at arrangere LØ for eleverne. Dette kunne ellers have været en gylden mulighed for at aktivere eleverne. På nær de TØ-timer som nogle af eleverne deltog i ved dette besøg har eleverne ikke selv skulle være synderligt aktive i projektet. Primært har eleverne været passive modtagere af en masse information – både om faglige emner, studievejledningsemner såsom uddannelsers opbygninger og forskellige undervisningsmetoder samt beretninger om det sociale studieliv og andre ikke-undervisningsrelaterede elementer af den studerendes hverdag.

Præsentation af mentorenes egne projekter

Nogle af mentorerne valgte at bruge tid på at fortælle om deres egne studier, studiemetoder og bachelorprojekter (igangværende eller planlagte). Dette var yderligere med til at give eleverne et billede af hvad studerende på Science and Technology laver og hvordan deres hverdag er.

”Meget engagement fra alle eleverne. De stillede masser af spørgsmål. Især til fremtidige jobmuligheder og mit bachelorprojekt.” Mentor M1, mentorrapport

”[Så] fik Mentor M1 og jeg desuden tid til at fortælle om hver vores bachelorprojekt. På denne måde fandt eleverne vist ud af at det Mentor M1 og jeg laver på universitetet er meget forskelligt.” Mentor K2, mentorrapport

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

På hjemmebesøg hos mentorerne

Nogle af mentorgrupperne var på hjemmebesøg hos deres mentorer (ligesom nogle var det ved første besøg, se afsnit 3.3.1). Disse besøg gav anledning til udbytterige diskussioner om studieøkonomi, Aarhus som studieby, søgning og valg af studiebolig med videre.

"Vi var ovre og se Mentor M3's lejlighed (min mentor), der snakkede vi om bolig og hvordan busser og alt var i Århus, det var rigtig godt! Så fik man en idé om økonomien, hvor man skulle søge lejligheder, og fedt at se hvor lidt plads de egentlig har inde i byen – i forhold til ude på landet hvor jeg bor :D" Elev, Gymnasium X, lærerrapport

"Jeg tror de syntes det var sjovt at se hvordan jeg boede, især fordi de før har været hjemme hos Mentor K3 på kollegiet i uniparken, som nok bor på den diametralt modsatte måde af mig. Jeg bor i en fin, men vildt dyr, lejlighed i Ø-gaderne, sammen med min kæreste. Det førte til lange snakke om fordele og ulemper ved de to boformer. Lejligheden er dyr og svær at få fat på, og man kan nemt blive ensom hvis man ikke har et godt netværk. Men samtidig er der også dejligt at have plads til at udfolde sig, man har mere privatliv, og man skal ikke tage så mange hensyn. Jeg tror de alle fik noget at tænke over!" Mentor K4, mentorrapport

"Det var interessant at se hvordan en studerende bor, personligt havde jeg ikke troet at det ville se så godt ud, så det var en positiv oplevelse at se at man ikke behøver at leve af ris og bønner, men at der var råd til et godt sted at bo, selvom man studerer." Elev, Gymnasium X, lærerrapport

3.4.2 Faglig match making

Faglig match making bestod i, at en studerende fra hvert fag på Science and Technology (mentorerne suppleret med andre studerende) havde lavet en plakat med titlen 'Mig og mit studie'.

Eleverne fik først lov til at gå rundt mellem de forskellige plakater, hvorefter der var tre runder,

hvor eleverne valgte, hvilke fag de ville høre om. De studerende lavede først en fem-minutters præsentation af sig selv og deres fag, hvorefter der var fem minutter til diskussion mellem studerende og elever og slutteligt fem minutters evaluering. Herefter gik eleverne videre til det næste fag, de ønskede at høre om.

"Eleverne synes også at de har fået meget ud af at høre om de forskellige studieretninger. De var meget glade for at de selv kunne vælge hvad de ville høre om." Kontaktlærer Gymnasium D, lærerrapport

"Match making var de generelt også positiv overfor, selvom det dog gjorde nogen endnu mere forvirret – det er selvfølgelig heller ikke altid dårligt, da det jo så bare har sat gang i nogle tanker." Mentor K5, mentorrapport

De studerende havde til tider svært ved at nå omkring alt det de gerne ville fortælle på deres fem minutter, men eleverne følte tiden var meget passende og at de fik de informationer de var kommet

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

efter. Flere elever har tidligere nævnt at de ville ønske de havde en mentor der læste det fag de selv var interesseret i. Den faglige match making gav derfor eleverne en gylden mulighed for at opsøge netop de fag de selv havde interesse i.

"Et par af dem ville gerne have kontakt til mentorer der matcher deres interesser (Et par har fået fysikmentorer, men vil helst vide noget om biologi)." Kontaktlærer Gymnasium V, lærerrapport

Evalueringen af den faglige match making

Da vi som forskere havde brug for information om, hvordan eleverne havde opfattet oplægsholderne til den faglige match making var der, som tidligere nævnt, en kort evaluering efter hvert oplæg. De mange evalueringer var lidt frustrerende for nogle elever.

"Evalueringsskemaerne kunne være mere relevante (spørgsmål om at være sund og familiemenneske)" Elev, aktivitets-check

"De synes det var svært at svare på spørgsmålene efter at have hørt på en person i ca. fem min, da det er svært at få et indtryk af personen på så kort tid [...] De fandt det lettere at evaluere mentorerne som de havde tilbragt mere tid sammen med." Kontaktlærer Gymnasium D, lærerrapport

"Dog synes mange at der var meget papirarbejde, men som én af eleverne sagde 'Vi må hellere få skrevet lidt ned til dem, når der bliver kastet så mange penge i dette projekt'." Mentor K7, mentorrapport

Det er beklageligt, at evalueringerne har forstyrret eleverne. Men som det nævnes ovenfor er dette nødvendigt for at få de informationer, der kan gøre projektet endnu bedre. De studerende, der holdt oplæg udtrykte efterfølgende at både fabrikation af plakat og selve oplægget havde voldt dem flere problemer end forventet, derfor kan de også have udbytte af de informationen, der ligger i evalueringerne.

"Evalueringsskemaerne bør gås efter, så vi kan lære af dem, som har fået god respons." Mentor M3, mentorrapport

Aktiviteten med faglig match making har dog været så stor en succes, at konceptet er blevet adopteret og gentaget i forbindelse med Science and Technologys studiepraktik for andre gymnasieelever⁵.

3.4.3 Helhedsvurdering

Det tredje besøg i projektet var præget af en anderledes form for faglighed og elevdeltagelse end de to foregående, hvilket generelt blev godt modtaget af eleverne.

⁵ Se science.au.dk/studiepraktik

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

”Bedste dag indtil videre. Forelæsning og teoretiske øvelser gav hvad man tror er et reelt billede af, hvad det er at gå på uni.” Kontaktlærer Gymnasium S, lærerrapport

”Jeg synes det var fedt at se elevernes lysende glæde over det faglige, det skal klart tages med videre.” Mentor K3, mentorrapport

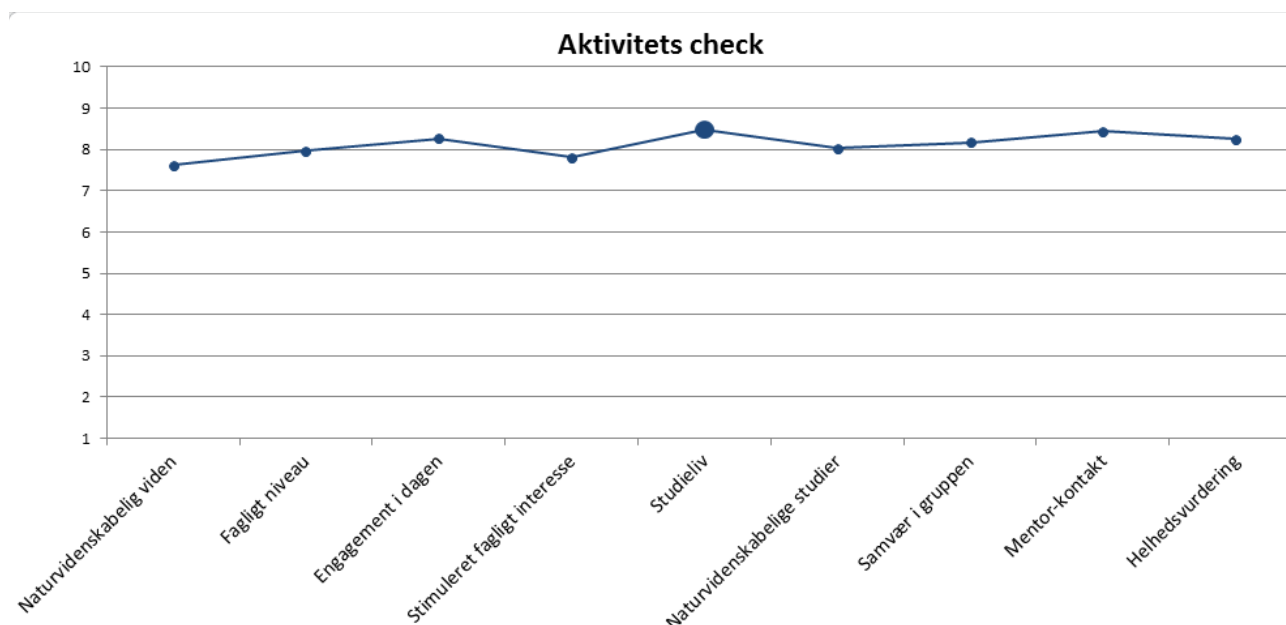
”Jeg tror også at Mentor M1 og jeg havde sat nogle bedre rammer for dem at være aktive i. Bl.a. da vi var inde til TØ i [et fag], sad vores elever fordelt rundt imellem de universitetsstuderende (på de studerendes initiativ), så vores elever kunne se med i deres bøger og i deres noter, samt stille de studerende et par spørgsmål.” Mentor K2, mentorrapport

Selvom eleverne formodentlig ikke har fået en masse ny viden ved dette besøg har de fået syn for sagen om hvordan undervisningen på universitetet virkelig er. Ydermere var mentorenes arbejde og universitets professionalisme stadig i højkurs.

”De to ting, der har efterladt det største indtryk er tilsyneladende forplejningen, hvilket de opfatter som lidt af en luksus, og deres mentorens engagement. De oplever, at mentorerne er meget motiverede for projektet, og at de er gode til at dele ud af erfaringer og gode råd.” Kontaktlærer Gymnasium V, lærerrapport

Eleverne gav alt i alt dagen en helhedsbedømmelse på 8,3 ud af de 10 mulige. Den overordnede elevbedømmelse af dagen ses i figuren herunder.

Figur 6: Elevevaluering af 3. arrangement. Det større datapunkt indikerer det element der fra styregruppens side af skulle være dagens fokuspunkt.

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

Forbedringsforslag

- Eleverne skal aktiveres, 'En dag som studerende' er en gylden mulighed for at gøre dette. Alle mentorerne burde afholde TØ for deres mentorgrupper og meget gerne tage dem med i laboratorier – helst hvor de selv skal være aktive.
- Fortæl om egne projekter. De mentorer, der er i gang med bachelorprojekt, kan med fordel fortælle om disse. Det er relevant og nærværende for eleverne samtidig med at det udvider mentorenes rolle til også at være en fag-person.
- Ligesom til U-days kunne den faglige match making bruge at eleverne blev guidet bedre til de rigtige stande. Dette kunne fx gøres ved at alle fagene på et minut, og med et slide, præsenterede deres fag og dem selv og eleverne herefter skulle vælge de tre fag de ønskede at høre mere om.

3.5 4. arrangement – faglig fokusering

Det fjerde besøg i projektet havde fokus på faglig viden og elevernes forskellige naturfaglige interesser. Eleverne havde derfor inden dette besøg valgt sig ind på ét af syv fagområder (der var indkaldt ekstra studerende fra de fagområder på Science and Technology, som mentorerne ikke repræsenterede):

- Molekylære fag
- Biologi
- Kemi
- Fysik
- Nanoscience
- Matematik/matematik-økonomi
- Datalogi/it

Alle elever fik opfyldt deres førsteprioritet og modtog efter fagvalget et program for dagen samt eventuelle "lektier" fra de mentorer der var ansvarlige for det valgte fagområde. Det overordnede program for dagen var som følger:

4. ARRANGEMENT I PROJEKT UDVALGT TIL UNI – 9. NOVEMBER 2011

09.30 – 10.00	Velkomst og morgenmad i mentorgrupperne i matematisk kantine
10.00 – 15.00	Selvalgt fagområde (molekylære fag, biologi, kemi, fysik, nanoscience, matematik/matematik-økonomi eller datalogi/it) Mentorerne havde planlagt blandt andet forelæsninger, laboratoriearbejde, rundvisninger og opgaveregning. Omkring kl. 12.00 spiste de frokost i faggrupperne.
15.00 – 15.30	Afslutning i mentorgrupperne i matematik-laboratoriet Kaffe, kage og frugt. Udfyldning af evalueringer og på gensyn.

Tabel 10: Oversigt over aktiviteterne for fjerde arrangement i projektet

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

Eleverne satte pris på at alle studieretningerne ved Science and Technology var repræsenteret og at det var muligt at forfølge og fordybe sig i egne faglige interesser ved dette arrangement.

”Det var godt vi fik lov til at vælge hvilket fag vi ville følge i dag. Så man kunne få en bedre indsigt i hvordan det er at studere det fag.” Elev, aktivitets-check

”Godt at prøve at opleve noget, der har at gøre med det man har valgt – og ikke alle de andre fag. Dette besøg har været det bedste.” Elev Gymnasium E, Lærerrapport

Mentorerne var ligeledes glade for at kunne fokusere på og præsentere deres eget fagområde, de nød at have elever, der var meget interesserede i netop deres fag.

”Rigtig rart at arbejde med nogle der faktisk selv havde valgt lige netop mit fag.” Mentor K6, Mentorrapport

”Jeg har draget mig den erfaring at det, at dele os op på fag på minimum et af stormøderne stort set er en nødvendighed, da det er den eneste måde, de virkelig kan lære det fag, de er interesseret i, bedre at kende.” Mentor K5, Mentorrapport

”Jeg tror det er meget positivt at give dem noget indflydelse på hvilke aktiviteter de skal deltage i, for jeg tror det giver meget mere engagement.” Mentor K3, mentorrapport

”Det var fedt at have så meget tid til at folde sit fag ud foran dem, og de virkede oprigtigt interesserede.” Mentor K4, Mentorrapport

Det frie fagvalg har dog resulteret i at der på et af fagene kun var tilmeldt fem elever (og kun tre dukkede op). Både mentorer og mentees på dette fag var enige om at det ikke var udbytterigt at afholde undervisning for så få elever.

”Jeg ville gerne vælge om, eller have 2. prioritet hvis der kun var tre interesserede.” Elev, aktivitets-check

”Jeg synes ikke man skal oprette fag, hvor der kun er meldt fem elever til. Det føles lidt som spild af tid, at tre mentorer bruger så mange timer på så få elever.” Mentor K1, Mentorrapport

3.5.1 Fagprogrammerne

Der var en fantastisk variation i den måde mentorerne havde valgt at præsentere deres fag, dette skyldtes til dels fagenes forskellige egenarter men også de elementer de havde valgt at fokusere på. De fag, der fik de bedste evalueringer var karakteriseret ved et program der bød på:

- Fascinerende elementer
- Høj faglighed og fagrelevans
- Aktiviteter for eleverne i laboratorier og lignende

Disse elementer blev kommenteret på følgende vis;

”Forsøgene var både seværdige med god wow-effekt.” Mentor M1, Mentorrapport

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

"Eleverne skulle have både udfordring samt fagligt udbytte. Det er vigtigt, at de selv var aktive i modsætning til rundvisning og foredrag. Derudover skulle aktiviteten gerne fascinerende." Mentor M3, Mentorrapport

"Laboratorieøvelserne var meget givende og underholdende. [Jeg] syntes helt klart dagen har været god." Elev, aktivitets-check

"Det var sjovt at være i et laboratorium som en ægte studerende." Elev, aktivitets-check

Nogle af de fag, der blev evalueret knap så godt, havde ikke på tilsvarende vis engageret eleverne i praktisk laboratoriearbejde. Her var der i stedet fokus på forelæsninger eller teoretiske øvelser (regneopgaver), hvilket blev for tørt for eleverne – som de pågældende mentorer også selv observerede.

"Det blev dog alt for hårdt med tredje runde TØ, som ideelt skulle have været byttet ud med laboratorieundervisning." Mentor M5, Mentorrapport

"[Det var] kedeligt, ingen inddragelse af eleverne i nogle praktiske opgaver. En strøm af informationer, man ligeså godt kunne få på nettet. Fagets egenart fremstod ikke." Kontaktlærer Gymnasium B, lærer-rapport.

"Der var alt for meget TØ. Alt for lidt praktisk/lab-øvelser." Elev, aktivitets-check

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

Men ovenstående citater skal dog ikke tolkes som om eleverne kun havde en god dag hvis de konstant var aktiverede. Faktisk satte flere af eleverne også stor pris på at mentorerne tog sig tid til at forelæse i fagrelevant stof – det var jo netop fag eleverne selv havde interesse i.

”Vi [holdt] hver et lille oplæg om hhv. hver vores kandidat- og bachelorprojekt. Lige netop dette tror jeg eleverne var glade for, jeg hørte i hvert fald et par stykker som sagde at de glædede sig til at høre om det.” Mentor K2, Mentorrapport

Hele foredraget [...] var godt – især fordi jeg kan bruge det vi gennemgik til min SRP-opgave.” Elev, aktivitets-check

Nogle af kontaktlærerne har efter besøget reflekteret over elevernes reaktioner på besøget i forhold til fagenes egenarter. Nogle elever havde valgt fag hvis egenart blev troværdigt fremlagt men ikke passede til de pågældende elever:

”Et par af dem mente, det var lidt kedeligt (læs: forelæsning!) – men jeg ser det som: Ja, men sådan er det jo! Dels faget, dels uni! Så det lærte de jo af det.” Kontaktlærer Gymnasium S, Lærerrapport

Imens andre elever havde valgt fag hvis egenart ikke fremstod klart ved besøget.

”Fagligt niveau og entusiasmen var rigtig godt, men der savnedes et mere klart billede på hvad der laves på [uddannelsen].” Kontaktlærer Gymnasium X, Lærerrapport

Heldigvis var den generelle opfattelse dog at fagene var blevet troværdigt og realistisk præsenteret.

”Det var vigtigt, at elever som allerede var interesseret i [faget], ikke fik en skuffende oplevelse, men derimod en bekræftelse af, at det er et spændende fag.” Mentor M3, Mentorrapport

”De var specielt glade for at møde et realistisk, fagligt program, der minder om den type øvelser som de yngre studerende på Aarhus Universitet også bliver stillet overfor. Kontakten med de mange mentorer og mødet med andre gymnasieelever ude på fagene – som potentielt er kommende studiekammerater! – blev fremhævet som noget positivt.” Kontaktlærer Gymnasium A, Lærerrapport

Dette arrangements store force var altså at det gav eleverne mulighed for at prøve kræfter med et selvvalgt fagområde sammen med mentorer og mentees med de samme faglige interesser.

Det faglige

Mentorerne var meget opsatte på at have et højt fagligt niveau ved dette arrangement.

”Jeg håbede meget både at udfordre eleverne og samtidig give et realistisk billede af hvordan vi arbejder indenfor [faget].” Mentor K6, Mentorrapport

”Eftersom evalueringerne viste at eleverne savnede mere fagligt indhold blev der lagt stor vægt på faglighed under elevernes besøg.” Mentor M1, Mentorrapport

For flere af fagene lykkedes det at give eleverne netop det faglige niveau som de havde savnet ved de tidligere arrangementer.

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

"De synes, det var meget svært. Men jeg følte også, at de morede sig med det." Mentor K6, Mentorrapport

"Eleverne var meget positive! Jeg tror at de nød at få lov til at være faglige." Mentor K3, mentorrapport

"Vi fik derfor meget mere ud af dagen fagligt, i forhold til hvad vi plejer." Elev Gymnasium D, Lærerrapport

"Niveauet for undervisningen var fint, hverken for svært eller for let. Godt at vi lærte noget nyt fagligt, som adskiller sig fra gymnasiestoffet." Elev Gymnasium E, Lærerrapport

Men på nogle af fagene kom elevernes faglige kunnen bagpå mentorerne, hvorfor sværhedsgraden var for lav eller eleverne blev for hurtigt færdige.

"Jeg tror, at mentorerne måske havde 'overset', at det frie fagvalg ved dette besøg gjorde at (næsten) alle elever kom til at deltage i øvelser i fag, som de er specielt glade for og gode til." Kontaktlærer Gymnasium A, Lærerrapport

"Vi havde små problemer i forhold til at vurdere hvor mange øvrige aktiviteter vi skulle planlægge til dagen, da tidsforbruget til at lave [...] forsøg i høj grad afhænger af elevernes faglige kunnen, og den er svær at vurdere på forhånd. Det viste sig at vi havde undervurderet elevernes evne [...] Så nogle elever havde en del ventetid i løbet af dagen." Mentor M4, mentorrapport

"Eleverne var meget mere aktive og effektive end vi havde regnet med." Mentor K7, mentorrapport

"Der var afsat for meget tid til øvelserne – hvilket resulterede i ventetid." Elev, aktivitets-check

Det sociale

Dette arrangement havde et klart fokus på de faglige aspekter, hvorfor der var ganske få sociale elementer i dagens programmer. Eleverne så heller ikke deres egne mentorer særlig meget (med mindre de havde valgt deres fag). Det var forskellige opfattelser af, om dette var en styrke eller en svaghed.

"De savnede måske mere tid til snak med mentorerne." Kontaktlærer Gymnasium U, Lærerrapport

"Det var lidt ærgerligt, at jeg ikke kunne nå at tale mere med eleverne fra gruppen, men det var jo heller ikke temaet for dagen." Mentor M1, Mentorrapport

"Det kan også være fint at indlægge programdele, hvor man kan 'hyggesnakke' fagligt og socialt." Mentor M5, Mentorrapport

"Det gør ikke noget, at der ikke var så meget tid i mentorgrupperne. Det gav plads til at fokusere på det faglige." Mentor M3, Mentorrapport

De eneste fastlagte sociale/hygge-elementer i arrangementets program var morgenmad og eftermiddagskage i mentorgrupperne. Både mentorer og mentees var glade for opstarten i mentorgrupperne, men afslutningen blev (som flere gange tidligere) en smule ustruktureret, da eleverne forlod arrangementet før den endelige afslutning. Dette var formodentlig forårsaget af, at afslutningen foregik i matematisk kantine, hvor der er mange andre mennesker.

"Det var godt at starte op i grupperne, sådan at eleverne lige startede dagen op med et kendt ansigt." Mentor K2, Mentorrapport

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

”Den fælles afslutning blev lidt kaotisk, da de forskellige fag ikke blev færdig helt samtidig, og flere af eleverne var nødt til at gå før tid, så [mentorgruppen] blev aldrig helt fuldtalligt samlet.” Mentor M4 mentorrapport

Sidstnævnte citat leder os over til næste afsnit, der omhandler arrangementets overordnede struktur.

3.5.2 Arrangementets struktur

Mentorerne havde ved dette arrangement fået helt frie tøjler i forhold til, hvordan de ønskede at præsentere deres fagområde. Efterfølgende gav flere mentorer dog udtryk for, at de gerne ville have haft en mere fast og fælles struktur for dagen – hvilket bl.a. fremgår af nogle af forbedringsforslagene:

”Retningslinjer på forhånd. Godkendelse af program med henblik på kvalitetskontrol. Jeg nævner dette, fordi en af mine elever var enormt skuffet over dagens program på [ét bestemt fag] (og det lød som om, det også gjaldt de andre på faget den dag, selvom de ikke var mange). Det bør man bestræbe sig på at undgå.” Mentor M3, Mentorrapport

Ikke alle mentorerne var altså i stand til at påtage sig hele ansvaret for arrangementet, hvilket måske har været årsagen til de blandede elev-tilbagemeldinger. I hvert fald har strukturen været for løs og fremadrettet vil mere styring og struktur derfor være relevant, hvilket en af mentorerne også har noteret som forbedringsforslag:

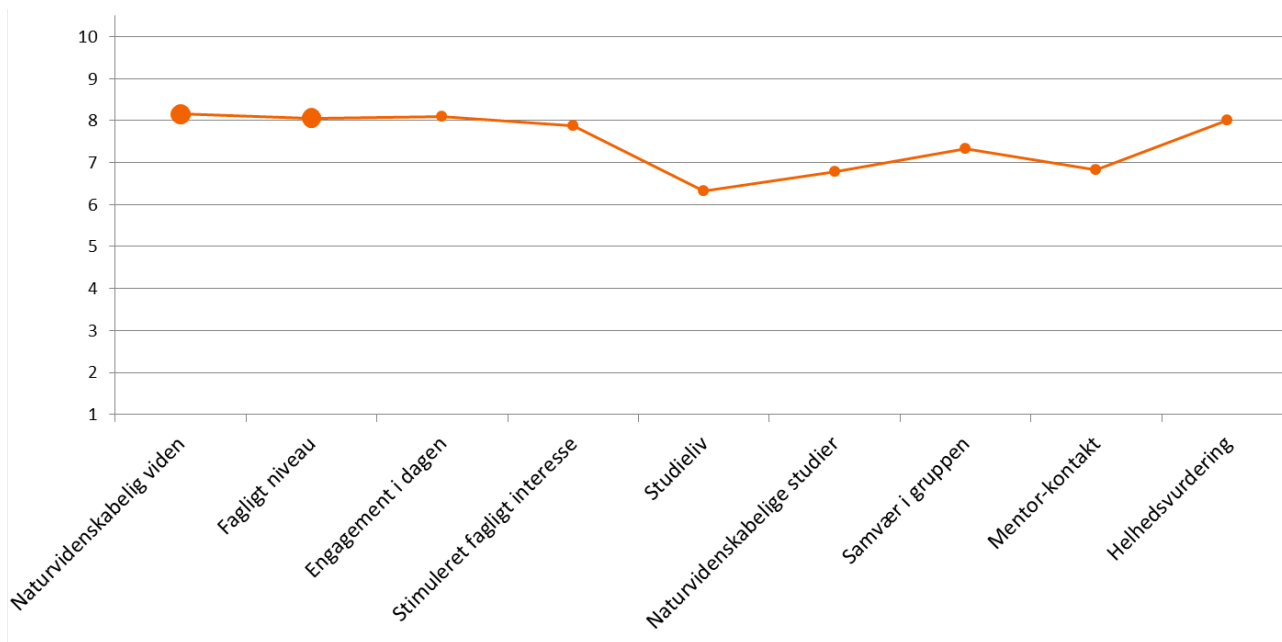
”At vores planer for dagene bliver gemt som forslag til næste gang med kommentarer om hvad der kan gøres bedre etc.” Mentor M2 Mentorrapport

3.5.3 Helhedsvurdering

Dette fjerde arrangement delte i højere grad vandene end de foregående besøg. Nogle fag fik tårnhøje evalueringer (i gennemsnit omkring 9 ud af 10 mulige), mens andre fag scorede under middel (i gennemsnit knap 5). Dagen blev således oplevet meget forskelligt, hvilket evalueringerne også bar præg af, hvor en elev skrev: ”Mest spændende dag indtil videre” hvorimod en anden elev skrev at: ”Stort set alt” burde ændres. I gennemsnit gav eleverne en helhedsvurdering af dagen på 8,0, elevernes samlede evaluering af dagen ses i figuren herunder.

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

Figur 7: Elevevaluering af 4. arrangement. De større datapunkter indikerer de elementer der fra styregruppens side af skulle være dagens fokuspunkt.

Som det ses i figuren blev arrangementets fokus (den naturfaglige viden) opfyldt. Fokusset på de faglige elementer havde dog den effekt, at eleverne havde mindre social kontakt med deres mentorer og mentorgruppe.

Forbedringsforslag

- De enkelte fags programmer bør struktureres efter en fast skabelon og det bør tilstræbes at de tilgodeser følgende forhold:
 - a. Programmet skal være fagligt fascinerende.
 - b. Programmet skal have høj faglighed og faglig relevans (det skal være i tråd med fagets egenart).
 - c. Programmet bør indeholde elementer hvor eleverne kan være aktive – gerne laboratoriearbejde.
 - d. Programmet skal indeholde nogle sociale elementer – helst i de originale mentorgrupper
- Programmerne bør godkendes af projektledelsen inden udsendelse til kontaktlærerne.
- Eleverne bør modtage (tentative) fagprogrammer, inden de skal vælge hvilket fag de ønsker at følge.
- Der bør være et minimums-deltagerantal for at de enkelte fagprogrammer gennemføres.

3.6 Imellem arrangementerne

Imellem de enkelte arrangementer opfordredes gymnasieelever til selv at holde kontakt til universitetet og deres mentor, fx ved besøg på Science and Technology, men primært ved e-kontakt med deres mentorgrupper på Facebook.

3.6.1 Facebook

Mentorerne har lagt et stort arbejde i at opretholde kontakten til deres mentorgrupper via Facebook. Mentorerne har postet beretninger fra deres liv og hverdag på uni, praktiske kommentarer fx om næste besøg og små opgaver/konkurrencer. Der har endvidere været en vis smalltalk i nogle af mentorgrupperne.

"Eleverne er blevet venner på tværs af gymnasierne, og de har gang i en masse selvstændige diskussioner og deslige på Facebook." Mentor K4, mentorrapport

"Jeg kan godt lide de her mentorer og det er utroligt hyggeligt at snakke med dem, og i går sad vi og skrev, netop på Facebook, hvor vi faktisk sad mig og så min gruppe - og de to mentorer var hele tiden med i samtalen, det var utroligt hyggeligt." Dreng A1, interview

"Hvis vores mentorer gerne ville have at vi skulle skrive hvad vi ville vælge til foredrag så skriver vi derinde. Der har også været noget med en quiz, som jeg også har brugt derinde og så har der også bare været lidt internt snak derinde, sådan når vores mentorer har skrevet hvordan det går og hvad vi laver, så har man bare skrevet lidt om hvad vi går og laver i skolen og sådan noget." Pige T2, interview

Det fremgår af disse elevcitater, at de samtaler, der foregår i Facebook-grupperne, ofte er mentorinitierede. Dette har betydet, at mentorerne til tider har været en smule frustrerede over, hvordan de skulle holde gang i Facebook-grupperne imellem arrangementerne på universitetet.

"Mange er rigtig gode til at stille spørgsmål. Underligt at tendensen ikke er den samme på Facebook. Her bliver der sjældent stillet spørgsmål." Mentor M1, mentorrapport

"Vi spurgte desuden vores gruppe på Facebook om de havde nogle specifikke ønsker til dagen, men det svarede de ikke rigtig på." Mentor K2, mentorrapport

Netop for at højne Facebook-aktiviteten arrangerede mentorerne i fællesskab en quiz, hvor de enkelte mentorgrupper skulle dyste imod hinanden. Mentorerne havde hver især skrevet nogle spørgsmål til deres egne fag. Desværre var quizen ikke den store succes, da eleverne havde svært ved at finde den på nettet og ydermere blev overvældet af det faglige niveau og antallet af spørgsmål.

"Jeg fattede ikke hvad det var for noget, og så var der nogen, der var begyndt at svare på flere af spørgsmålene og det har jeg ikke lige kigget så meget på." Pige X1, interview

"Men jeg har kigget lidt på den quiz der, men jeg synes godt nok den er svær." Pige B1, interview

"Der er jo bare så mange sider synes jeg... Man kunne måske dele den lidt ud af gangen, for den var rigtig stor. Det virkede rigtigt uoverskueligt, fordi der ikke var så mange fra gruppen der sådan tager initiativ." Pige D1, interview

Mentorerne ville rigtig gerne have, at deres mentees var aktive i Facebook-grupperne og at de tog initiativet til at gøre noget, men det er måske ikke en realistisk forventning. Mange af eleverne fulgte rent faktisk med i Facebook-grupperne, men de skrev ikke selv indlæg derinde.

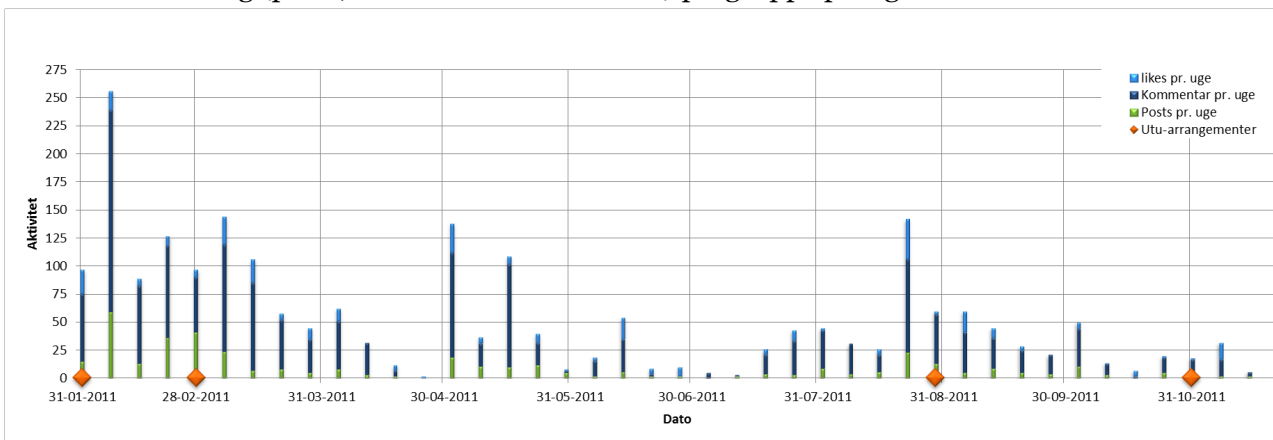
UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

”Jeg kigger lige hvis der er noget de sådan har skrevet, men eller så skriver jeg ikke sådan rigtig så meget derinde [mere] end nødvendigt.” Pige D2, interview

”Jeg er ikke kommet helt ind i det der Facebook endnu, jeg har været inde og kigge på det mange gange, men jeg har ikke rigtig fået skrevet så meget, eller rettere sagt jeg har ikke fået skrevet noget som helst. Der er mange af de andre i gruppen som rent faktisk stiller nogle spørgsmål som jeg også selv har tænkt på at stille... men selvfølgelig jeg har jo været inde og kigge og så har jeg jo så fået svar alligevel på det jeg gerne vil spørge om.” Dreng B2, interview

Den ugentlige aktivitet i Facebook-grupperne fremgår af nedenstående figur. Det gennemsnitlige ugentlige antal posts (summeret over alle seks mentorgrupper) er lige knap 10 og den ugentlige gennemsnitlige Facebook-aktivitet (posts, kommentarer og likes) er næsten 60. I gennemsnit sker der altså ca. 10 ting (posts, kommentarer eller likes) pr. gruppe pr. uge.

Figur 8: Samlet ugentlig Facebook-aktivitet for alle mentorgrupperne. Den limegrønne del af søjlen indikerer nye posts, imens den mørke og lyseblå indikerer henholdsvis kommentarer og likes til posts. De orange ruder markerer UtU-arrangementsdage.

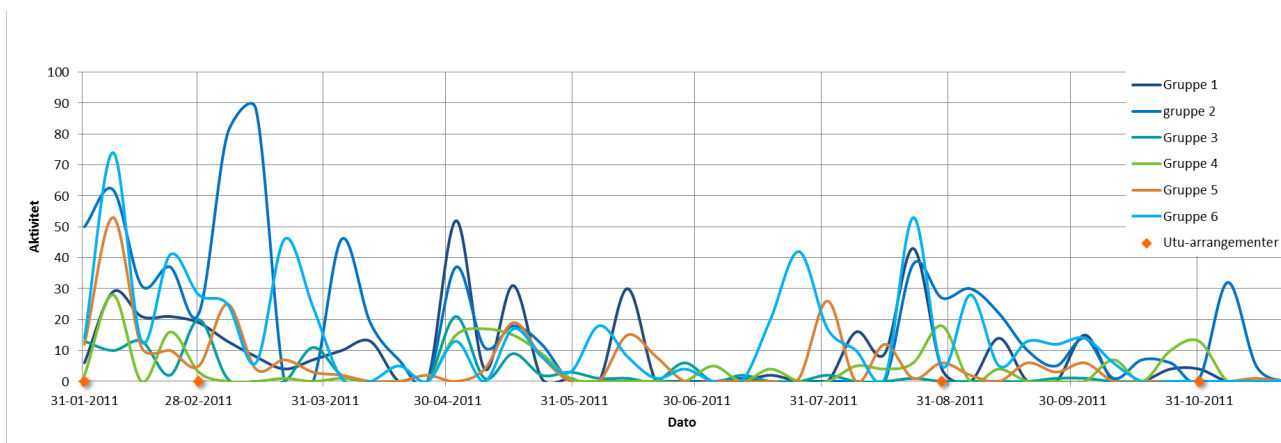
Det fremgår tydeligt af figuren, at Facebook-kommunikationen primært er centreret omkring besøgene og at aktiviteten er støt dalende (fald i nyhedsværdi og elevernes spørgsmål).

”Jeg må også konstatere at det er svært at holde en diskussion kørende om de samme emner, som allerede har været oppe at vende. Eleverne har ikke længere samme behov for at spørge om uni, da de nu har et ret godt indblik i hvordan universitetet og studielivet fungerer.” Mentor M4, mentorrapport

Aktiviteten var størst omkring de første to arrangementer og i sommerferien forsvandt den næsten helt. De to peaks i maj, der ikke er direkte relateret til et besøg på universitetet er diskussioner af eksamensdatoer o.lign. i en enkelt gruppe hvilket fremgår af Figur 9.

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

Figur 9: Ugentlig Facebook-aktivitet for de forskellige mentorgrupperne. De orange ruder markerer UtU-arrangementsdage.

Som figuren viser afhænger Facebook-aktiviteten udover tid meget af den enkelte mentorgruppe. Nogle grupper har nogle aktive mentees eller mentorer, der tager ansvar for at initiere kommunikationen og har held med at engagere de andre i samtalen på Facebook.

3.6.2 Besøg på universitetet udenfor projektet

Mentorerne har opfordret eleverne til at besøge universitetet og deltage i forskellige aktiviteter, fx foredrag fra UNF (ungdommens naturvidenskabelige forening) og Forskningens Døgn⁶.

”Mange af dem overvejede at komme til forskningens døgn – især efter de fandt ud af, at der var Kapsejlads 2011 samme dag.” Mentor K1, 2. mentorrapport

Selvom eleverne også tidligere i projektet havde ytret intentioner om at besøge universitetet udenfor de planlagte arrangementer var det først, da UNF afholdt SRP-aften (Studieretningsprojekt) i slutningen af september, at mange af eleverne valgte at besøge universitetet en ekstra gang. Dette kan skyldes, at det har taget tid for eleverne at føle sig så meget hjemme på universitetet, at de har fået mod på at besøge det i deres fritid, men det kan også skyldes foredragets relevans for eleverne. Flere af eleverne har været i studiepraktik på universitetet og mange har ønsket at skrive SRP i samarbejde med forskere fra Science and Technology. Mere end 25% af Udvalgt-til-Uni-eleverne skal skrive SRP med tilknytning til Science and Technology, Aarhus Universitet primært indenfor fagene fysik, kemi og biologi/bioteknologi.

3.6.3 Helhedsvurdering

Mentorerne har brugt mange ressourcer på at få gang i Facebook-grupperne og det kan ikke forventes, at de vil bruge mere tid end de har gjort. Som det fremgår af nedenstående citat fra Mentor M4, så får de formodentlig svært ved at bibeholde den aktivitet, der allerede er.

”I den kommende tid bliver det en udfordring at holde det høje aktivitetsniveau på Facebook. Eleverne har for de flestes vedkommende allerede spurgt og fået svar på de fleste af deres spørgsmål.” Mentor M4, 3. mentorrapport

Mentorerne kan dog skabe lidt mere liv i Facebook-grupperne ved løbende at informere om arrangementer på universitetet. Herved er der også den mulige sideeffekt, at eleverne bliver inspirerede til at besøge Science and Technology eller universitetet på egen hånd.

⁶ <http://www.au.dk/forskning/forskningsdoegn>

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

Forbedringsforslag

- Mentorerne skal være informerede om interessante og relevante arrangementer på Science and Technology, så de kan informere deres mentees om disse.
- Forventningerne til aktivitetsniveauet på Facebook bør nedjusteres. Det er helt centralt, at eleverne får svar på deres spørgsmål, men mentorerne skal ikke bruge for meget tid og energi på at holde gang i Facebook-grupperne.
- Kontaktlærerne bør opfordres til at informere om aktiviteter såsom besøgsservice på universitetet. Ved sådanne besøg vil mentees og evt. mentorer kunne fungere som lokale guides og rundvisere.

UDVALGT TIL UNI

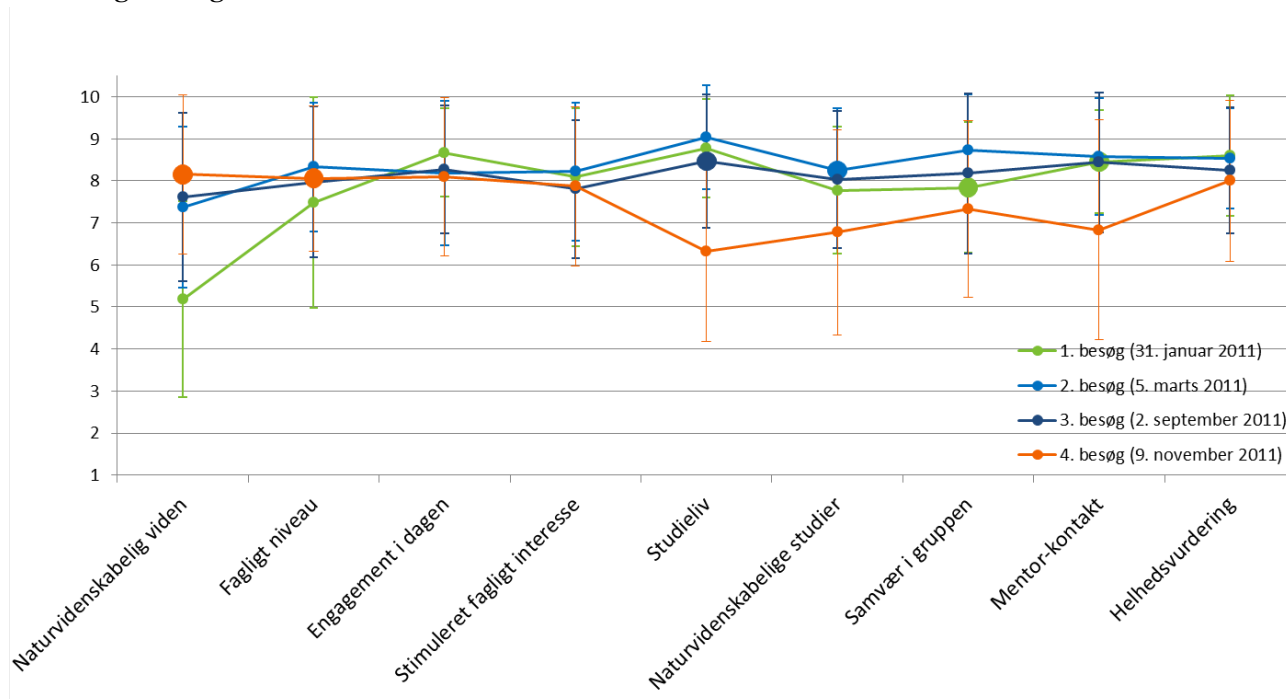
En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

4 FORLØBET SOM HELHED

I dette afsnit vil der være en overordnet evaluering af projekt Udvalgt til Uni's, både funktionen af de enkelte arrangementer og effekten af den langvarige kontakt mellem mentorer og mentees.

4.1 Hvad bidrager de enkelte arrangementer med?

Efter hvert arrangement har alle eleverne udfyldt et såkaldt aktivitets-check hvor de har haft mulighed for at give dagens forskellige elementer en karakter fra 1 til 10. Herunder ses hvordan de forskellige besøg er blevet evalueret.

Figur 10: Elevevaluering af alle fire arrangementer. De større datapunkter indikerer de elementer der fra styregruppens side af skulle være de enkelte arrangementers fokuspunkt(er). De lodrette linjer angiver standardafvigelsen for de enkelte værdier.

Det fremgår af Figur 10, at der er nogle karakteristiske forskelle på besøgene:

- Det første besøg blev vurderet til at være væsentlig mindre fagligt end de efterfølgende.
- Det fjerde besøg blev vurderet til at have mindre fokus på studieliv og kontakten til mentorerne end de tidligere besøg.

Dette er helt i tråd med vores intentioner i forhold til progressionen i projektet. Kurverne viser, at der gradvist er kommet mere fokus på projektets faglige elementer. Ydermere ses det af figuren, at standardafvigelserne for det fjerde arrangement har været større end ved de foregående besøg. Dette skyldes (som nævnt i afsnit 3.5.3) at der har været stor på kvaliteten af aktiviteterne i de enkelte faggrupper.

Elevernes evaluering af arrangementerne ligger generelt meget højt (gennemsnit omkring 8 ved alle arrangementer). Man kunne have forventet, at det første besøg ville have fået bedre evaluering end de efterfølgende (på grund af nyhedsværdien), men det ser ud til, at eleverne i stor udstrækning, har oplevet alle arrangementer i Udvalgt til Uni som værende relevante og udbytterige.

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

4.2 Betydningen af den langvarige kontakt

Udvalgt til Uni adskiller sig fra andre outreach-projekter ved, at gymnasieeleverne har kontakt med universitetet og deres mentorer over en længere periode, og at de ”mødes” både over nettet og i det virkelige liv. Det er tydeligt, at eleverne gradvist kommer til at føle sig mere og mere ”hjemme” på universitetet, hvilket fremgår af vores observationer og tilbagemeldingerne fra kontaktlærerne.

”De er også ret sikre på, at deres besøg får dem til at føle sig mere hjemme på uni. Faktisk udtrykte de, at de allerede følte sig lidt ’gammel-kendte’ i lørdags, hvor alle andre til U-days var så nye.” Kontaktlærer Gymnasium C, lærerrapport

”Jeg forstod på[en af grupperne], at de allerede havde planlagt aktiviteter (ikke faglige) ud over de allerede planlagte aktiviteter. Fint.” Kontaktlærer Gymnasium U, lærerrapport

I løbet af projektet sker der også det, at eleverne og deres mentorer gradvist kommer til at kende hinanden bedre, og det bliver lettere at snakke uformelt om tingene. Det er især mentorerne, der har bemærket dette, og flere nævner det i deres mentorrapporter efter det tredje besøg, de skriver bl.a.:

”Jeg er kommet endnu nærmere eleverne. Det er helt kammeratligt forhold man får til dem efterhånden. Man driller hinanden lidt med hinandens særheder. Nogle af eleverne kommenterede ganske kækt på mit squashbillede på match making plakaten.” Mentor M1, mentorrapport

”Det var en god dag, rigtig hyggeligt at se dem igen, når man nu kender dem lidt bedre.” Mentor K1, mentorrapport

Der er også en tendens til, at eleverne har nydt godt af at høre om livet som universitetsstuderende fra flere forskellige studerende. Det er tydeligvis lettere for dem at identificere sig med nogle studerende end andre. Et længerevarende projekt som Udvalgt til Uni rummer derfor nogle muligheder, som ikke kan tilgodeses med et endagsbesøg. Eleverne er glade for at få nogle forskellige konkrete billeder på, hvordan det er at være studerende, og de begynder gradvist at kunne forestille sig, hvordan det vil være at gå på universitetet, hvilket fremgår af nedenstående udsagn:

”Det har været rart at se, at en hverdag ikke er så vild meget anderledes i forhold til gym.” Elev, aktivitets-check

”Jeg fornemmer at eleverne begynder at kunne forholde sig til, hvordan det vil være at være studerende på uni.” Kontaktlærer Gymnasium U, lærerrapport

I takt med at eleverne nærmer sig afslutningen af gymnasiet, bliver de også mere modne til at overveje, hvad der skal ske efter gymnasiet, en af mentorerne skriver således:

”Det virker også som om de forstår projektet bedre. Jo mere vi nærmer os studentereksamen, des mere mening giver det for dem. Jeg tror, de i starten af projektet følte, at det var lidt fjernt ude i fremtiden det der med at studere.” Mentor K4, mentorrapport

De værdsætter måske også i højere grad de informationer, som mentorerne kommer med. En af eleverne sagde således til sin kontaktlærer:

”Det er jo den slags andre kan få af vide af deres akademiske forældre og hvem de nu kender der studerer, men det kan vi jo ikke.” Kontaktlærer Gymnasium C, lærerrapport

Det er tydeligvis en fordel for deltagerne i Udvalgt til Uni at de kommer på besøg på Aarhus Universitet flere på hinanden følgende gange. Der er behov for at aflive nogle sejlivede ”fordomme”

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

flere gange, og de unge har brug for at opleve forskellige aspekter af det at være universitetsstuderende (både det faglige og det sociale). Der er dog også en fare for, at der kommer til at ske gentagelser, og at der kommer for meget fokus på nogle bestemte aspekter. I det gennemførte forløb, har der været en tendens til, at der i nogle grupper er kommet lidt for meget fokus på det sociale

”Der var måske rigeligt ’Chille’-tid selvom det også er en vigtig del.” Elev, aktivitets-check

Det er vigtigt at der sker en progression, så eleverne oplever, at de efter hvert arrangement har fået noget nyt med sig hjem.

Forbedringsforslag

- I starten af projektet skal hovedvægten lægges på det sociale og samværet i mentorgrupperne, men der skal også være et fagligt indhold.
- I løbet af projektet skal der gradvist lægges mere og mere vægt på det faglige, men der skal hver gang være afsat tid til snak i mentorgrupperne.
- Det er væsentligt, at hvert besøg har sit særlige fokus. Dette fokus skal gennemsyre dagens aktiviteter – både de fælles aktiviteter og aktiviteterne i mentorgruppen.

5 FORSLAG TIL FORBEDRING OG VIDEREUDVIKLING

Som det fremgår af gennemgangen af arrangementer i kapitel 3, så har eleverne generelt været meget tilfredse med de enkelte dage. Deres evalueringer af de enkelte arrangementer har været så gode at det er svært at forestille sig, at de skal kunne blive meget bedre i næste runde af projektet. Alligevel er der ting der kan gøres bedre både i forhold til de enkelte arrangementer og forløbet som helhed. Med udgangspunkt i evalueringerne vil vi komme med følgende forslag til forbedringer:

Det personlige møde - den indledende fase

Opstarten af forløbet kunne forbedres ved, at mentorer og mentees var lidt bedre forberedte til det første møde. En mentor foreslår i den forbindelse, at der skal ske noget på Facebook, inden første besøg:

”På selve dagen var vi fuldt forberedt i forhold til det vi skulle lave med eleverne men jeg syntes der mangler lidt information om eleverne fx en præsentation af dem selv i stil med den vi lavede så vi som mentorer har en mulighed for at vide lidt mere om eleverne inden mødet, da vi ikke rigtig har fået så meget gang i dem på vores Facebook-gruppe” Mentor K8, mentorrapport

Det er ikke helt enkelt at gennemføre dette forbedringsforslag, da det kræver, at kontaktlærerne får eleverne til at melde sig i grupperne på Facebook inden første arrangement. Men det er en god idé, da det sandsynligvis vil være lettere at mødes i mentorgrupperne, hvis alle har en smule kendskab til hinanden.

Balance mellem faglig interesse og tilknytningen til mentorgruppen

Det vil være givtigt, hvis hvert arrangement både tilgodeser elevernes personlige faglige interesser, deres behov for samvær i mentorgruppen. Dette kan i praksis lade sig gøre ved, at hvert besøg indeholder en aktivitet i mentorgruppen og en valgfri aktivitet med udgangspunkt i elevernes faglige interesser.

Repræsentation fra alle fag på Science and Technology

Ved ansættelsen af mentorer er det vigtigt at sigte på en bred fagdiversitet selvfølgelig uden at gå på kompromis med andre væsentlige mentorkvaliteter (se afsnit 2.7). Hvis mentorerne ikke repræsenterer alle uddannelser ved Science and Technology er det væsentligt, at studerende fra de øvrige fag (i denne runde primært geologi og datalogi/it) inddrages i et passende omfang og som minimum ved de arrangementslementer, hvor eleverne skal vælge mellem fagene.

Opstart og afslutning på de enkelte arrangementer

Morgenmaden og den afsluttende eftermiddagskaffe har ved flere lejligheder været en anelse kaotisk. Eleverne er kommet på forskellige tidspunkter om morgenen, og nogle elever har forladt deres mentorgrupper i utide eksempelvis af hensyn til hjemtransport. Vi foreslår, at der i planlægningsfasen i højere grad tages hensyn til togtiderne for eleverne med lange transporttider. Derudover vil det være hensigtsmæssigt, hvis morgenmad og eftermiddagskaffe ikke foregår i matematisk kantine, hvor der er meget uro fra andre kantinegæster. Det vil være hensigtsmæssigt, hvis projektet har sit eget lokale til rådighed, det vil da være lettere at rammesætte dagen med en fælles velkomst- og tak-for-i-dag-besked fra projektledelsen.

Vi vil opfordre til, at afslutningen på dagen bliver brugt som en opsamling på dagens aktiviteter, hvor dagens oplevelser og erfaringer kan udveksles og diskuteres i mentorgrupperne med mentorerne som ”tovholdere”. En sådan runde vil give eleverne indblik i, hvad de andre har oplevet og

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

give mentorerne input til deres evaluering af dagen. Til allersidst bør projektledelsen afslutte dagen med information om tidspunktet for næste arrangement og dette besøgs fokuspunkter.

Konkrete fokuspunkter for hvert arrangement

Det vil være nyttigt at have et bestemt fokus for hvert arrangement. Temaet skal være tydeligt for både kontaktlærere, mentorer og mentees, og dagen skal planlægges i henhold til dette fokus. Der skal ske en justering af de oprindelige temaer, så der bliver en mere tydelig progression fra det sociale til det faglige.

Hypighed og fordeling af arrangementer

Det andet arrangement i projektet kom kort efter det første, hvilket sandsynligvis har været en styrke for projektet. Der var til gengæld lang tid mellem andet og tredje besøg, hvilket var et udtalt problem i projektet der kom til udtryk både i Facebook-aktiviteten (afsnit 3.6.1), mentorrapporter og rapporter fra kontaktlærerne:

”Man mener, der er for lang tid imellem besøgene – og kunne godt tænke sig at komme derop lidt hurtigere end september. Indser dog, det nemt kan karambolere med eksamensperioder.” Kontaktlærer Gymnasium S, lærerrapport

”Med hensyn til fremtiden synes jeg at man i de enkelte grupper skulle søge at lave arrangementer for gruppen for det er lang tid mellem møderne og jeg tror ikke man på det spinkle grundlag man nåede at bygge på det første møde vil være i stand til at holde kontakten med dem over Facebook alene.” Mentor K8, mentorrapport

I det sidste citat påpeger mentoren også, at det er utilstrækkeligt at holde kontakt via Facebook, hvilket understøttes af, at der har været meget ringe aktivitet på Facebook i perioden mellem de to arrangementer, se afsnit 3.6.1. Ved tredje arrangement var det dog en positiv overraskelse, at de fleste mentorgrupper trods den lange pause var glade for at mødes igen, og at de fleste elever så ud til at føle et tilhørsforhold til deres gruppe.

Et ekstra arrangement i perioden mellem 2. og 3. arrangement kunne eventuelt være mentorbase-ret, det ville også give mulighed for, at man i mentorgrupperne kunne lave det, der var særligt behov for og interesse for i den pågældende mentorgruppe.

”Det ville være godt med mere tid i grupperne og mulighed for at samle gruppen noget oftere, så vi kan vise dem, de uddannelser, de savnede.” Mentor K1, mentorrapport

Hvis der af økonomiske grunde ikke er kapacitet til at indføre endnu et arrangement foreslår vi, at fordelingen af arrangementer genovervejes, og at det andet U-days-besøg evt. kan sløjfes, da eleverne på dette tidspunkt er så bekendte med universitetet, at de selv ville kunne tage til U-days, hvis de har behov for det.

”Alle synes dog, at de har været af sted så mange gange nu, at de allerede har fået et godt indblik i universitetsverdenen, og de synes egentlig ikke det havde været nødvendigt med flere gange.” Kontaktlærer Gymnasium C, Lærerrapport

Videregivelse af mentorerfaringer

Mentorerne har fået stor indsigt i, hvad eleverne efterspørger af informationer. Det vil derfor være oplagt at lade disse første generations mentorer lave et survival-kit til de nye mentorgenerationer med informationer om SRP, studiepraktik, nyttige hjemmesider, UNF, offentlige foredrag, forskningens døgn, studie- og kollegieboliger osv. Flere af projektets elever har haft spørgsmål i forhold

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

til, hvad de naturvidenskabelige uddannelser kan bruges til og hvilke job, de kan lede frem til. Eleverne kommer hovedsageligt fra hjem, hvor der er tradition for professionsuddannelser, hvorfor de naturvidenskabelige disciplinuddannelser kan synes abstrakte og ikke særlig målrettede. Dette var en overvejelse de færreste af mentorerne havde gjort sig inden de mødte deres mentees, og de kan derfor have glæde af en samlet vidensbase over jobmulighederne for de enkelte Science and Technology-uddannelse.

Ansvar og forpligtigelser

Som forventeligt har der været visse startvanskeligheder i forhold til ansvar og ansvarsfordeling blandt projektets deltagere. Det er ikke alle elever og kontaktlærere, der har været opmærksomme på, at de også har en forpligtigelse i forhold til projektet. Der har eksempelvis været op til 14% fravær blandt eleverne til nogle af arrangementerne, og det har været vanskeligt at inddrive de obligatoriske tilbagemeldinger fra kontaktlærerne. Derudover har nogle mentorer haft problemer med at leve op til deres forpligtelser (rettidigt), især i perioderne mellem arrangementerne. Der kunne med fordel udarbejdes tydelige retningslinjer for disse forhold, dette vil være en støtte for projektledelsen i forhold til en tydelig og eksplicit kommunikation af deltagernes ansvar og forpligtigelser.

6 AFSLUTTENDE KOMMENTARER

Elevernes udbytte af at deltage i projekt Udvalgt til Uni har indtil nu primært været:

- God kontakt med mentorer og mentorgrupper (som vil blive behandlet i den 3. Evalueringsrapport og derfor ikke i denne rapport)
- Nedbrud af barrierer og vrangforestillinger
- Studieafklaring.

Nedbrud af barrierer og vrangforestillinger

Mange af eleverne havde inden de startede i projekt Udvalgt til Uni meget stereotype og til tider urealistiske forforståelser af hvordan naturvidenskabelige universitetsstuderendes hverdag og studieliv er. Dette bemærkede mentorerne også:

"Mange havde tydeligt ingen idé om hvad uni er, det var ret pussigt at opleve" Mentor K3, mentorrapport

"Vi fik overbevist dem om, at det ikke noget elitært, men en uddannelsesvej som egner sig for alle, der kan klare sig godt i gymnasiet. Dette lod til at berolige mange, som havde grumme forestillinger om emner såsom sværhedsgrad, arbejdsbyrde samt ledelsens forventning til den studerende." Mentor M3, mentorrapport

Mentorerne fokuserede i projektets begyndelse meget på at nedbryde de barrierer eleverne havde overfor universitetsuddannelser indenfor Science and Technology der var baseret på stereotype vrangforestillinger af hvor meget en studerende skulle kunne og hvor lidt fritid de havde. Baseret på elevernes evalueringsskomentarer synes mentorerne at have lykket sig i denne opgave:

"Det har været med til at afmystificere universitetet."

"Stor indflydelse! 'Fordomme' om at der kun studeres er væk og at der i stedet er mere frit."

"At uni ikke er så hårdt og svært som jeg gik og troede." Elevkommentarer, aktivitets-check

En stor del af eleverne i projektet er første generations gymnasieelever. Det at gennemføre en gymnasial uddannelse er i sig selv en stor sejr for dem. Eleverne har, som man kunne se af statistikken i Tabel 5, drømmene om en universitetsuddannelse. At tage hul på denne kan dog synes som en meget stor og måske næsten uvindelig kamp. Hvorfor nogle elever vælger slet ikke at tage kampen op. Dette projekt har netop til formål at hjælpe eleverne med at overkomme de barrierer der står i vejen for deres drømmeuddannelse, og mentorerne har derfor gjort en stor indsats for at give eleverne et realistisk billede af hvad det kræver at gå på universitetet. De har ikke malet et skønbillede af studietiden, men de har fjernet nogle af elevernes vrangbilleder.

"Mange var bange for hvor meget fritid man havde og om det ville være alt for hårdt på universitetet. De var også interesseret/bange for om 'man kan følge med når man kommer lige fra gymnasiet.' Da vi fortalte at det var en blid overgang, blev de meget lettede." Mentor K7, mentorrapport

I det hele taget tyder alt på, at eleverne i løbet af projektet har fået en tro på, at hvis de kan klare en gymnasieuddannelse, så kan de også klare en universitetsuddannelse.

"Ja, jeg blev lidt skræmt af mængden, men de sagde også at man vænnede sig til det og at det var noget der kom hurtigt. Men det var de samme tanker jeg gjorde mig dengang jeg var ude og besøge gymnasiet og hørte om lektierne der, at jeg tænkte os, hvordan skal jeg dog klare det. Så har jeg også samme tanker på universitetet." Dreng E1, interview

UDVALGT TIL UNI

En rapport fra projektets første år med særlig fokus på de gennemførte aktiviteter

”Så kan jeg godt lide at komme rundt og se folk der arbejder og se at de laver snart det samme som gymnasiet, bare på lidt højere niveau, det gør at det er knap så svært føler jeg. Fordi det fungerer på mange måder ligesom her [gymnasiet], bare på et lidt andet niveau og så lidt mere foredrag, men de sidder og snakker i grupper og det gør vi også her.” Dreng A1, interview

”Jeg kan rigtig godt lide det praktiske, det vil nok være læsestoffet der vil være det [sværeste], det skræmmer mig ikke mere at det står på engelsk, fordi det har [Mentor M4 og K1] sagt at man vænner sig til.” Dreng E1, interview

Studieafklaring

I forhold til studievalg så har eleverne fået en helt ny forståelse for studielivet på universitetet.

”Jamen altså jeg lærte jo meget om, hvordan hverdagen var på et universitet, hvordan det sådan forgik deroppe. Jeg synes også jeg fik [...] et forholdsvis godt indblik i hvordan stemningen var på et universitet. Det synes jeg fik meget ud af, for den personlige faktor, den har helt klart noget at spille på for mig, når det kommer til at læse, hvis jeg har det dårligt der så kommer jeg ikke til at få gennemført det.” Dreng S2, interview

Arrangementerne har i deres helhed og isærdeleshed tredje arrangements match making og fjerde arrangements frie fagvalg været med til at afklare eleverne i forhold til de enkelte uddannelser på Science and Technology, ikke mindst hvilke uddannelser der tiltaler dem, og hvilke de ønsker at søge ind på.

”Flere mener, at deres forløb indtil nu har åbnet nogle døre, som de ikke mente, der var åbne før det her. Man har oplevet at der er mere frihed til at vælge mellem fagene – og hvor mange fag, der egentlig findes.” Kontaktlærer Gymnasium S, lærerrapport

Projektet har således bidraget til studieafklaring for mange elever. Det har givet dem et billede af, hvad man laver på universitetet (især på Science and Technology), hvorved de har fået et mere reelt grundlag at vælge en videregående uddannelse på.

Ydermere har projektet skabt kontakter til universitetsstuderende og ligesindede fra andre gymnasier, der eventuelt kan blive kommende studiekammerater. Således vil vi lade Mentor K4 afslutte denne evaluering med følgende citat:

”Jeg kan mærke, at jeg kommer til at savne dem, når projektet er færdigt... De er også blevet gode venner på kryds og tværs, og jeg fornemmer også lidt amoriner i luften på tværs af Jylland.” Mentor K4, Mentorrapport